

Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba
Published by the Lithuanian League of Canada

Authorized as
second class mail, Post Office Department, Ottawa
ADRESA:
7722 GEORGE ST., VILLE LASALLE, MONTREAL 32, P.Q. CANADA

Nr. 18 (264) KAINA 10 ct.

MONTREAL, 1952 m. GEGUŽES-MAY 1 d.

PRICE 10 ct. XII METAI

Trumanas gali tapti nauju JAV prezidentu Lietuviškieji reikalai geryn dar neina

SAVAITINĖ ĮVYKIŲ APŽVALGA.

Praėjusi savaitė nieku ypač iškilu nepasižymėjo, jeigu tokiu nelaikyti fakto, kad

AMERIKOJE PADARYTAS NAUJAS ATOMINIS BANDYMAS,

kurį televizorių pagalba stebėjo apie 35 milijonai amerikiečių, o atominių bandymų speciai patikrino, jog Amerika yra nepaprastai pažengusi pirmyn atominės energijos panaudojimo srity.

Ryšium su tuo susidomėjimą sukėlė

AMERIKOS PENTAGONO POSĖDŽIAI DĖL KOREJOS.

Pentagonas (t. y. penkių Amerikos karo štabų penkių viršininkų štabas) konstatavo, kad taikos derybos Korejoje yra beviltiškos ir todėl betikslios. O jeigu taip, tai reikia įsikišti kitos išeities. Ir tuo klausimu sugrįžtama prie Mac Arthuro planų.

Nenuostabu, kad Korejos karo faktai pvedė prie to, kad turėjo pasisakyti ir

DIDŽIOSIOS BRITANIJOS PREMJERAS APIE KARĄ

ir saugumą. Jis konstatavo, kad visi faktai rodo, jog reikia būti ginkluotiems, nes kitaip ne galima būti saugiems dėl savo ateities.

Iš to matome, jog vis tvirtai įsitikinama, kad yra būtina kovoti su didėjančia Maskvos agresija.

IS UŽ GELEŽINĖS UZDANGOS ATEINA ŽINIŲ

apie okupantų siautėjimą užgrobtose srityse ir jų ruošimąsi naujam karui.

Tarptautinės valstiečių sąjungos kongreso metu Vašingtone gauta žinių, kad Čekoslovakijos komunistai 7 ūkininkų partijos asmenis — Klupek, To pol, Cepek, Knebert, Klima, Kostagoryz ir dr. Renc — nutestė kalėti, o Jusefą Kepką mir Ko,

ti — už ryšius su tuo internacionalu, kuriam suminėtos organizacijos žmonės esą rašė memorandumą.

KANDIDATO Į JAV PREZIDENTUS KLAUSIMAS DAR NEAIŠKUS.

Kai Eisenhoweris konkuruoja su Taftu, kai demokratų kandidato reikalas vis dar nepaaiškėja, daug kas yra linkęs manyti, kad labai galimas dalykas, jog Trumanas sutiks būti kandidatu ir rinkimus laimės, nes už jį balsuos darbo unijos, kurias jis remia, o Amerikos darbo unijos dabar apjungia milijonus darbininkų.

LIETUVISKAME SEKTO- RIUJE TOKIOS NAUJENOS:

prof. J. Kaminskas susirgo išia su ir guli lovoje, gydos J. Brazaitis susirgo kiaulytės liga ir taip pat gydos. Nenumatoma, kad ligi birželio pabaigos galėtų būti sudaryta VLIKo Vykdomoji Taryba. Labai abejojama, kad prof. J. Kaminskis VT pavyktų sudaryti, nes atsiradę komplikacijų dėl diplomatinės, dėl kurių, kad prof. J. Kaminskio uždaviniai pakenkti, „Draugas“ išpūtė jo pasisakymus Toronte. Tas esą sukėlė atatinamų, nepalankių reakcijų. O kadangi, kaip naujai, iteko išgirsti, diplomatai, norėdami užsienių tarnybą pastatyti į tikrai rimtas vėžes, esą sumanę užsienių tarnybai duoti diplomata, tai prof. J. Kaminskio pasisakymai tam pastoją kelią. Esą todėl „Draugas“ išpūtęs ir profesorius pasisakymus Toronte, praplėsdamas juos už profesoriaus pasisakymų ribų.

DĖL LIGŲ DABAR SUSTOJĘS IR LIETUVISKŲJŲ VEIKSNIŲ KONFERENCIJOS ORGANIZAVIMAS.

J. Brazaitis organizuoja labai ribotą konferenciją: VLIKo Patiriamosios grupės ir

ALTO. Tai nebus visuomeninė konferencija, o tikrai ribota veiksmų, kokiai plačiuose lietuvių sluogsnuose pritarimo negirdėti.

Krikščionių demokratų srovės atvira akcija prieš Mažosios Lietuvos atstovų išleidimą į VLIKą, kiek girdėti, mažlietuviuose sukelia nepalankių nuotaikų, kurios esą linkusios išsilieti.

I SEPARATISTINES MAŽ LIETUVIŲ TENDENCIJAS.

Kadangi mažlietuviai suprantą, jog katalikiškosios Lietuvos srovės nepriima mažlietuvių todėl, kad jie yra evangelikai, tai jiems kyla susirūpinimas, kaip jie galės gyventi nepriklausomoje Lietuvoje, jeigu jau dabar, tremtyje, jie nepageidaujami? Todėl, esą, reikia kuo nors ateiti apsaugoti, nors ligšiol visi mažlietuviai laikėsi labai herojiškai ir stengėsi siekti tikrai vieningos Lietuvos.

Memmingeno stovykloje yra 345 ligoniniai ir jų šeimos nariai, invalidai ir seneliai. Iš kairės: invalidas Leonas Abromavičius, 43 m. amž., tremtinys Rudzevičius, BALF pirmininkas Kan. J. B. Končius ir L. B-nės pirm. J. A. Noreika.

Vašingtone įvyko tarptautinis valstiečių kongresas

KURIS PASISAKĖ PRIEŠ KOMUNISTINĘ PRIEVARTĄ, SUPROLETARINANT VALSTIEČIUS, PRIEŠ OKUPACIJAS, PRIEŠ SOVIETINĮ IMPERIALIZMĄ.

Nuo 1921 metų veikia tarptautinė valstiečių organizacija, vadinama „Žaliuoju internacionalu“, angliskai „International Peasant Union“. Tarptautinė Valstiečių Sąjunga.

Prieškariniais laikais, kai tūlose srityse pradėjo reikštis totalistinės tendencijos, pasunkė jo tos organizacijos veikimas. Vienas tos organizacijos iniciatorių bulgaras Stambulskis Cankovo šalininkų buvo nužudytas. Ir Ulmanio srovė iškrito. Bet organizacija nežlugo. Ji ypač pradėjo aktingai veikti po antrojo pasaulinio karo, kai iškilo būtinas reikalas kovoti už demokratijos principus, prieš totalistinę prievartą, ypač sovdepijoje, kur ūkininkai varomi į kolchozus ir proletarinami, paverčiami eilinėmis totalistinės valstybės vergais.

Kas įdomiausia, lyderiai tų organizacijų, kurios sudarė IPU, kaip tikrai turėjo išgyventi tragediją: bandė atlaikyti ūkininkijos masės sąvarankškumą, bet komunizmas, viską valdęs jėga ir prievarta, priverė net daugiausiai pasiryžusius atsilaikyti vadus bėgti. Tokiu būdu tremtyje matome visų pirma vengrų valstiečių partijos

RUSAI BERLYNE APŠAU DĖ VAKARŲ LĖKTUVĄ.

Keleivinį lėktuvą apšaudė virš Berlyno, sužeidė kelis keleivius ir vieną pilotą. Šis rusų gangsterizmo faktas tiriamas.

— Gen. Ridgway paskirtas vieton Eisenhowerio, o vieton Ridgway paskirtas gen. Clarc.

— Korejoje komunistai paskandino vieną Amerikos karo laivą, — žuvo 30 asmenų.

— Berlyne įvyko Europos lytų ir vidurio laisvųjų žurnalistų kongresas, kuriame dalyvauja ir „NL“ atstovas.

ŠV. JURGIO PASAULIO SKAUTŲ PATRONO ŠVEN TĖ MONTREALY

Iškilmingai atšvęsta 20 bal. cekmadienį. Abu skautų-čių tūntai su vėliavomis išklausė A. V. parapijos šv. mišias, atlaikytas kun. Kulbio su pritaikytu pamokslu, nupiešiant pabaigos 3-čio šimt. Šv. Jurgio gyvenimą, bei palyginant jį mūsų Vyties baltajam raiteliui.

Po pamaldų bendros komunijs buvo A. V. Salėje ir iškilminga tūntų suėiga, bei bendri pusryčiai.

Iš įsakymų paaiškėjo, kad mūsų skautės vėl padaugėjo — sesė Kairaitytė davė žodį, kad daromas pažangumo dviejų m. konkursas ir kad skautukės pradėjo smarkiai koresponduoti. Girdėtis, kad neužilgo susilauksime naujų paskautininkių.

Skautų tūntas „išleido spiečių“: iš buvusių jūrininkų sukurtas D. L. K. Gedimino laivas iš dviejų valčių, kuriam dovaus brolis jūrų inž. Balsys.

Pirmą kartą Kanadoje ir mūsų skautų vienetas dalyvavo vienoje skautų rinkliavoje, surinkdami per 200 dol. iš kurių mūsų siūksimas atiteks 20 proc. taigi per 40 dol.

Prie skautų sumušinių irėjo 7 valandas.

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS MINISTERIS JAV POVILAS ŽADEIKIS
TURI 65 METŲ SUKAKTĮ.

Atkelta iš 2 puslapio.

Kovo 26 dieną Lietuvos iga liotas ministeris ir nepaprastasis pasiuntinys Vašingtone su silauke reikšmingos sukakties — 65 metų amžiaus. Jis gimė 1887 metais Varnių valsčiuje, žemaičių žemės širdyje ir tose gražiose vietose, kurių atminimas ligi šios dienos žavi mūsų suaktuvinininko sielą.

Baigęs mokslą, jis kovojo

margučių buvo pridainuota daug gražių liaudies ir skautiškų dainelių.

Su šia švente ir baigėsi mūsų skautų-čių žiemos sezonas ir nuo dabar mes juos tepamatsime gamtoje.

Pasisekimo mūsų skautų kams-ems atsigausti kūnu ir siela vis stiprėjant.

— JAV, Jacson kalėjimo kamai sukelė maištą ir viską ka tėjime sunaikino. Malšinant sukilimą, nušautas vienas kalnys, 8 sužeisti. Kaliniai siaurę 7 valandas.

Kongresą sveikino prezidentas Trumanas, o baigiamojo rauto metu kalbėjo vienas demokratų kandidatas į naujus prezidentus — senatorius H. Hunnphrey.

Visų tautybių, dalyvavusių kongrese, po vieną narį kalbėjo per Amerikos Balso siūstuvą į okupuotus kraštus, šio kongreso, šių savo organizacijų vardu.

Pastebėtina, kad Estijos organizacijos pirmininkas buvo atskridęs į Kongresą lėktuvu net iš Stockholmo.

Be bendrojo baigiamojo rauto, lietuvių grupės atstovus ir svečius su žmonėmis specialiai priėmė Lietuvos ministeris p. P. Žadeikis su Ponia ir bičiuliškas vaišes iškėlė. buvęs Lietuvos delegacijos net dviejose Europos Tarybos sesijose ir vėliau palaikęs nuolatinį kontaktą Strásburge (Prancūzijoje) p. Balys Paramskas su Ponia.

Platesnių išpūdžių, kiek jie gali būti įdomūs visiems skaitytojams, galima bus patiekti kiek vėliau.

VILNIAUS RADIJĄ KLAUSANT

T. Tilvytis įsakinėja
Vienuoliui - Žukauskui.

Balandžio 7 d. rašytojo Vienuolio-Zukausko 70 metų sukakčiai paminėti Rašytojų Draugija suruošė pagerbimo vakarą. J. Šimkui atidarius, K. Korsakas savo kalboje rašytojui priminė, kad jis savo kūrybai aukštesniojo realizmo bruožus paveldėjo iš rusų literatūros, vadinasi, suprask, Vienuoli, kam dėkingas esi.

T. Tilvytis savo kalboje įsakė rašytojui parašyti apie kolchozą, išaugusį Anykščių Šilelio vietoj, ir kaip Šventosios vanduo pavirsta elektros lemputėmis.

Rašytojas padėkos žodžiams panaudojo nuvalkiotus apie stačninę partiją žodžius, nedrįso nepaminėti „teisę“ mokslą ir darbą“ ir užbaigė: „Ačiū, nuosirdžiai ačiū visiems!“

MOTULĖ SENGALVĖLĖ — MOTINOS DIENAI.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.
7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada
Telefonas: HEmlock 7920.

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:

Kanadoje \$ 5.00 Canada \$ 5.00
Amerika ir P. Amerika \$ 5.50 America & S. America \$ 5.50
Visur kitur \$ 6.00 Other Countries \$ 6.00
Teksto eilutė ct. 0.15 Pajieškojimų kaina \$ 1.00

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)

Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

TAUTINIO SUBRENDIMO

IR

PILIEČINĖS DRAŠOS KVOTIMAI.

Gegužės 24 diena visoje Kanadoje yra paskirta Kanados Lietuvių bendruomenės rinkimams, būtent — Kanados Lietuvių Krašto Tarybos rinkimams, kurie yra vykdomi pagal Pasaulio Lietuvių Bendruomenės schemą.

Atseit, visame Žemės rutulyje organizuojama viena visus lietuvius apimanti, juos jungianti organizacija. Kanados Lietuvių Krašto Taryba toje pasaulinėje lietuvių organizacijoje tesudarys tikrai vieną grandį, kuri, nuolat didėjant Kanadoje lietuvių skaičiui, darosi vis reikšmingesnė, imponanti. Būdamas visai greta didžiausios pasaulio — Amerikos lietuvių kolonijos, — ji su šia sudaro didžiausią už Tėvynės ribų lietuvių masyvą ir su ja vadinama, be abejo, didžiausią vaidmenį. Tada, be kitų priežasčių, yra viena svarbiausių, kodėl Kanadoje gyvenę lietuviai ypatingu atsidėjimu turi dalyvauti Krašto Tarybos organizavime ir jos išbaigime — rinkimuose.

Visi žinokime, kad ir Kanados lietuvių dabar yra nukreiptas viso pasaulio lietuvių dėmesys. Viena, todėl, kad 1949 metais čia tragiškai būdavo iširo vienybė, turi neturėti iširti. Antra, kad ji labai sunkiai organizavosi, kartais netekdama net vilčių būti realizuota. Atsižvelgiant šiuos dvi aspektus, Kanados lietuvių bendruomenės sukūrimas turi didžiausią prasmę ir reikšmę. Galima teigti, kad Kanados Lietuvių Bendruomenės sukūrimas yra priešpaskutinis etapas Pasaulio Lietuvių Bendruomenės sukūrimą. Po Kanados lietuvių tautinių jungtinių Amerikos Valstybių Lietuvių Bendruomenės kūrimo išbaigimas, kuris vyksta dar sunkiau, negu Kanadoje.

Deja, turime atvirai apgailestauti, kad nesame visai pakankamai tautiškai ir politiškai su brende. Tų būtinų samoningam asmeniui privalumų, deja, stinga lygiai seniems imigrantams, lygiai ir tremtiniams. Dažnas senųjų ateivių numojo ranka, nes tai esą dipukų išmislas, ir dažnas dipukas numoja ranka, nes jam organizacinis gyvenimas atsišodęs lageriuose... Kai kas net prisibijo dalyvauti bet kokioje organizacijoje ir sugalvoja visokių priežasčių. Šie ir kiti panašūs reiškiniai yra apgailestini reiškiniai.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės reikalas gi yra labai aiškus.

Giliau skausmo valandoje

ONAI VANAGAITI-KYBARTIENEI

mirus, dukteris Bronislava Kačiulienė (Argentinoje), Mariją ir Reginą (Torontą) bei anūką Kęstutį (Argentinoje), giliai užjaučia ir kartu liūdi

Justinas Lietuvinkas ir šeima.

MINISTERIS POVILAS ŽADEIKIS

(Atkelta iš 1 pusl.)

Lietuvos vyriausybė anuomet nutarė siųsti savo misiją į Ameriką. Ji buvo sudaryta iš Jono Vileišio, Jono Žilčiaus ir majoro Povilo Žadeikio. Misijos žygis buvo sėkmingas. Amerikos vyriausybė leido platinti Lietuvos laisvės paskolos bonus — Lietuvai atstatyti iš karo griuvėsių.

Pabuvęs Lietuvos kariuomenėje, Povilas Žadeikis, išėjo į atsargą ir galutinai susirišo su

užsienio reikalų tarnyba. 1924 metų vasario šešioliktąją jis įteigė Lietuvos konsulatą Čikagoje. Paskui buvo generaliniu konsulu New Yorke, o nuo 1935 metų yra dabartinės aukštoje ir atsakingose pareigose — Lietuvos nepaprastu pasiuntiniu ir įgaliojimu ministru Vašingtone.

Pagal tarptautinę teisę, Lietuvos pasiuntinybės yra laisvos ir nepriklausomos Lietuvos respublikos teritorija. Vašingto-

ne, šio krašto centre, yra žemės plotas, kuris yra mažytė Lietuva. Nėra ko stebėtis, jeigu Maskvos atstovai iš kailio nėresi, norėdami okupuoti Lietuvos pasiuntinybės patalpas — šią mažytę Lietuvos salą didžiajam Amerikos kontinentui. Ministeris Žadeikis bolševikų nesileido. Tvirtai stovėdamas Lietuvos laisvės sargyboje, jis susilaukė didžios valandos: J. Valstybių vyriausybė 1940 metų liepos 23 dieną paskelbė nepripažinti Sovietų okupacijos padarinių Lietuvoje ir tą okupaciją smerkianti. Apie tai pats ministeris Žadeikis taip sako:

„Lietuvos laimei, prezidentas Rooseveltas nepasidavė Kremliaus viršūlių viliojimams. Jo įpėdinio prezidento Trumano tvirtas nusistatymas yra šis: nepripažinti Lietuvos okupacijos, kaip skandalingai neteisėto tarptautinio įvykio, ir pripažinti Lietuvos, kaip valstybės, egzistenciją juridine ir praktine prasme, pripažinti jos diplomatinę ir konsuliariškas įstaigas bei Lietuvos įgaliojimus ministerius ir konsulus.“

Amerikos užsienio ministeris Achesonas pernai gruodžio 18 dieną pasirašė dokumentą, kuriame pareiškia, kad „Lietuva yra nepriklausoma valstybė, pripažinta Jungtinių Amerikos Valstybių; kad Povilas Žadeikis yra Lietuvos ministeris Jungtinėms valstybėms ir yra rašo pripažintamas kaip akredituotas Lietuvos atstovas prie Jungtinių Valstybių vyriausybės“. O šiuo metų vasario 15 dieną prezidentas Trumanas pareiškė norį, kad Lietuva būtų laisva.

Šios politikos dėka Vašingtone veikia Lietuvos pasiuntinybė, o New Yorko, Čikagos, Bostono ir Los Angeles miestuose — Lietuvos konsulatai. Ministeris Povilas Žadeikis siandien stovi pačių atsakingiausių lietuviškųjų pareigų priešakyje, pirmose Lietuvos laisvės gynėjų gretose. Tas pats reigas eidamas jis lankėsi Prancūzijoje, Vokietijoje ir kitur — pasitarti su savo kolegomis Lietuvos atstovais ir su Vyriausiu Lietuvos Išlaisvinimo Komitetu. Didelis jo nuopelnas, kad Lietuvos byla varoma būriai ir tvirtai, kad atsiranda vis daugiau Lietuvos laisvės draugų ne tik čia Amerikoje, bet ir kitose pasaulio kraštuose.

Gindamas Lietuvos laisvės bylą, ministeris Žadeikis neša tvirtą tikėjimą, kad Sovietų teritorija bus sutriuškinta, kad pasaulis yra galingsesnės jėgos negu Kremliaus NKVD. Jisai taip sako lietuvių tautai:

„Lietuva, tarptautinės teisės atžvilgiu, tebėra nepriklausoma valstybė, Sovietų kariškoje okupacijoje. Šitokia okupacija gali būti tik laikina, nors patys rusai ir sako, kad jie liksią Lietuvoje neribotai. Iš tikrųjų gi jie patys žino, kad yra pasaulyje kita jėga, tvirtesnė už NKVD kumštį bei raudonarmiečių durtuvus... Tas faktas, kad Amerikos tauta, o šalia jos ir Europos didžiosios tautos mus supranta ir mums žada ir skiria visokeriopą paramą, yra laidas, kad lietuvių tauta, susikaupdama vienam šventam tikslui, priartins nepriklausomybės atėjimą“. (AB).

VISIEMS KANADOS LIETUVIŲ APYLINKIŲ LAIKINIEMS ORGANIZACINIAMS KOMITETAMS IR VISIEMS KANADOS LIETUVIAMS

PAKARTOTINAI YRA PRANEŠAMA, KAD DAR NE VISI KANADOS LIETUVIŲ LAIKINIEJI ORGANIZACINIAI KOMITETAI YRA PASKELBĘ KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS RINKIMAMS BŪSTINES, KURIOSE KIEKVIENAS KRAŠTO TARYBOS RINKĖJAS GALĖTŲ PASITIKRINTI, AR JIS YRA ĮTRAUKTAS Į RINKIŲ SĄRAŠUS IR JEIGU NEĮTRAUKTAS, KAD GALĖTŲ TAI TEN PADARYTI; DAR NE VISI ALOKAI YRA PRANEŠĘ SAVO RINKIMINIŲ BŪSTINIŲ ADRESUS; DAR NE VISI KOMITETAI YRA PAINFORMAVĘ CENTRĄ, KURIAIS ADRESAIS GALIMA BUS ISSIŲSTI JIEMS KANDIDATŲ BALSAVIMAMS SKIRTAS KORTELES IR VOKUS; DAR NE VISOS APYLINKĖS YRA PRISIUNTUSIOS RINKIMŲ IŠLAIDOMS REIKALINGUS PINIGINIUS ĮNAŠUS.

KADANGI KANDIDATŲ Į KRAŠTO TARYBĄ BALSAVIMO LAPELIAI SEKANČIA SAVAITĖ JAU TURI BŪTI ISSIUNTYNETI, TAI YRA BŪTINA, KAD JUO SKUBIAUSIA BŪTŲ ISPILDYTI VISI RINKIMINEMIS TAISYKLĖMIS NUSTATYTI REIKALAVIMAI, IR VISŲ PIRMA TURI BŪTI SKUBIAUSIAI PRISIŲSTI TURINCIŲJŲ TEISĖ BALSUOTI RINKIŲ SĄRAŠAI, RINKIMINIŲ BŪSTINIŲ ADRESAI IR RINKIMAMS REIKALINGI PINIGINIAI ĮNAŠAI.

Pažinkime Kanadą

GYDYTOJAI PLANUOJA NACIONALINĘ SVEIKATOS TARNYBĄ.

Kanadiečiai gydytojai planuoja įsteigti sveikatos apdraudimo tarnybą visoje Kanadoje.

Tais pačiais pagrindais, kuriuos turi dabartinis provincinis sveikatos apdraudimas. „Canadian Medical Association“ konvencijoje, Montrealyje, buvo pranešta, kad CMA, kuri atstovauja 9.000 gydytojų, sujungus skirtingų provincijų primokamus sveikatos apdraudimus viename bendradarbiaujančiame veikime. Jis bus žinomas kaip „Trans-Canada Medical Services“.

Maždaug apie 1.200.000 kanadiečių yra įsirašę į laisvus sveikatos apdraudimus įvairiose provincijose. Sveikatos apdraudimo struktūra CMA scheme nepasikeistų, bet žmogus, apsidraudęs, leiskime, Manitoboje, galėtų juo taipogi pasinaudoti Ontarijuje, jeigu jis į ten persikeltų.

Aukščiausias tikslas būtų, kad nacionalinis apdraudimas būtų prieinamas kiekvienam individui arba kiekvienai šeimai Kanadoje. Įsirašymas būtų laisvo noro pagrindu.

Dr. P. H. McNulty, iš Winnipeg, pirminis „Trans-Canada Medical Services“ pirmininkas sakė, kad „vienų metų“ laikotarpyje jis tikisi pasiūlyti bendrą apdraudimo sutartį už 36 dol. metams visai šeimai, kuris ją apsaugotų nuo daktarų sąskaitų už gimdymą, chirurgiją ir mediciniską aprūpinimą ligoninėse.

Bet jis sakė, kad vyriausias TCMS tikslas yra, pasiūlyti pilną apdraudimą, kuris apimtų kvietimus į namus ir įstaigas šalia gimdymų, chirurgiją ir mediciniską aprūpinimą ligoninėse ir jeigu reikalinga, specialistų aptarnavimą už maždaug \$ 72 šeimos mokesčio metams.

Vyriausybė turėtų mokėti mokesčių už tuos, kurie nemoka pajamų mokesčio (income tax).

„Mes norime duoti Kanados tautai geriausią mediciniską aprūpinimą pasaulyje“, sakė jis. „Žmonėms yra geriau turėti laisvą daktarų pasirinkimą ir pilną mediciniską aprūpinimą „fee-for-service“ pagrindu, negu daktarą, kuris apmokamas ir vyriausybės įsakymu suvaržytas.“

„Mes pasiūlysiame geresnį aptarnavimą, negu kokia nors privati apdraudimo kompanija gali pasiūlyti. Privatinės apdraudimo kompanijos turėtų būti pašalintos iš šios srities. Jis turėtų būti tikroje mediciniskos profesijos rankose.“ (Canad. Scene).

KANADOS ALIEJAUS PRODUKCIJA PIRMOJE VIETOJE COMMONWEALTH

(Canadian Scene) Albertas aliejaus išsivystymas ir Saskatchewan greičiau auganti aliejaus industrija pakėlė Kanadą pirmą kartą Britų Commonwealthe į vadovaujamus aliejaus gamintojus.

The Petroleum Information Bureau Londone, Anglijoje, pranešė, kad Kanada užėmė Britų Borneo's vietą kaip didžiausias aliejaus gamintojas. Pereitais metais Kanada paga-

Kanados Lietuvių Bendrės Techninė Rinkimas Vykdyti Komisija: 7722 George St., Ville Lasalle, Montreal, P. Q.

KOMUNIZMAS — TIKYBA.

„Saturday Evening Post“ spausdino atkarpoje Whittaker Chambers knygą „Liudininkas“, kas reikštų dar vieną žingsnį komunizmo grėmei pažinti Amerikoje. Pirmas skyrius paskirtas Chambers's vaizdavimams, yra tikrumo tikėjimo iš pažinimas. Skyrius gražiai parašytas ir jame tvirtinama, kad komunizmas yra daugiau kaip sistema, tai yra tikėjimas ir kaip tik dėl to, kad tai yra tikėjimas, jis patraukia tiek daug žmonių.

Dažnai klausima, ką žmonės mato komunizme? Kodėl inteligentiški žmonės įstoja į komunistų partiją, nežinodami, kad jie žino komunistų žygius? Chambers savo knygoje nurodo, kad atsakymas gali būti rastas suprastintame K. Markso tekste: „Filosofai paaiškino pasaulį, dabar reikia pasaulį pakeisti“. Dauguma Vakarų tautų turėjo, bent iki šio šimtmečio, Dievą kaip pagrindą tikėjimui. Komunizmas meta šį kį pakeisti pasaulį be Dievo, vien tik žmogaus pajėgomis.

Tuo komunizmas ir patraukia intelektualus, kad jis kaip tikėjimas. Vizija žmogaus tik savo paties pastangomis pakeičiantis tradicinį Dievą, kuriančią pasaulio išmintį, yra nepaprasta uždeganti — ypatingai asmeniui, kuris iš viso jokio formalaus tikėjimo nepripažįsta.

Dauguma tų, kurie dirbo komunizmo idėjai, buvo žmonės kupini kuriančios energijos, kurie buvo pasipiktinę minkais etikos ir morales kompromisais, taip charakteringais vakarietams per daugelį metų. Jie randa komunizme naują tikėjimą ir dinamiškumą, kurių jiems reikia, arba bent jie mano, kad jiems reikia; kai pagaliau jie sužino karčią tiesą apie jų išpažinimą, tada jau esti be veik per vėlu. (iš „The Ens“).

JUOKDARIAI...

Dėl Bimbos susirūpinimo.

Bimba rašo, kad Taftas ir Eisenhoweris esą milijonieriai, bet jie kandidatuoja į Amerikos prezidentus. O „progresyviųjų“ kandidatas Hallinan esąs pasodintas į kalėjimą šešioms mėnesiams. Bimba nepasako, ar Hallinan yra milijonierius. Bet kadangi Hallinan esąs „progresyvus“, tai reikia lyg ir suprasti, kad jis yra... proletaras. Bet gi... Trockis buvo proletaras, o Bimba jo neužstojo; Bucharinas buvo proletaras, o Stalinas jį likvidavo; Rykovas su Kamenėvu buvo taip gi proletarai, bet draugo Stalino, Bimbos pritarimu, pakišti po vėleną. Jeigu Hallinan gavo šešius mėnesius kalėjimo už įstatymų laužymą, tai tie šeši mėnesiai dar nėra nedidelė, o kai Stalinas, Bimbos pritarimas ir paremiamas, Trockį, Buchariną, Rykovą, Kamenėvą ir daugelį kitų Rusijos bolševikų organizatorių sušaudė, pakorė ar sušaukė, anot Bimbos, „lygybė“ ir Bimba dėl to nesijaudina. O juk to-

kią „lygybė“ galima rasti Maskvoje, pas patį Staliną — „tėvą, mokytoją, bažnyčių globėją, pasaulio tautų vadą ir proceje ir proceje“.

Apie karo kurstytojus.

Bimba pasidžiaugė savo draugo kunigo Niemoerio pareiškimu, kad, girdi, karo kurstytojams pradeda mažiau sektyti. Tai nebloga naujiena.

Stalinas sukurstė Korejos karą, sukurstė perversmus Indokinijoje, Graikijoje. Bet... Graikijos sukilimas likviduotas. Jau pažanga. Dabar Stalinas jau prašo pasimatymo su Trumanu.

Jeigu taip eis, tai, ko gero, ir Korejoje Maskva sutiks sušaukti karą?...

Dėl ko Bimba nesisieloja.

Bet yra dalykų, dėl kurių Bimba visai nesisieloja. Stalinas likvidavo Trockį, Buchariną, Kamenėvą, Rykovą, Tuchačevskį, Putną, Uborevičių ir visą armiją bolševizmo arba sovietinio komunizmo organizatorių ir Bimbai viskas gerai ir viskas tvarkoje... Tai bent bimbiska „lygybė“.

Mandrapypkis.

APIE VALSTIEČIŲ SAJŪDĮ

Rytų Europos kraštuose, kaip žinoma, vystėsi politinis valstiečių sąjūdis, kuris Lietuvoje reiškėsi aukštu Valstiečių Sąjungos-Socialistų Liaudininkų kooperavimu. Kituose kraštuose jis buvo žinomas visokių valstietiškių ir liaudininkų sąjungų ir partijų vardu. Tautinių skirtumų nežiūrint, tas sąjūdis turėjo bendrų savybių, ir bulgarų vadas Stambuliskas vienas stambiųjų kūrėjų „Žaliojo“, valstiečių internacionalio. Washingtone šiandien veikia bendras Rytų Europos valstiečių - liaudininkų komitetas, turintis ir Lietuvos atstovą (A. Devenienę).

Londone einas „The East European and Slavonic Review“ žurnalas, deda išsamią biografiją vieno lenkų valstiečių liaudininkų sąjūdžio kūrėjo, Boleslovo Wysloucho, kurį, gali būti, įdomi ir lietuviams.

Pasirodo, Wysloucho gyslose (kaip pas daugelį žymių Lenkijos veikėjų) tekėjo lietuviškas kraujas, kilęs iš motinos, garsios Vilniaus Giedraičių kunigaikštienės Adelės Giedraitytės. Boleslovas gimė buvusiam D. Lietuvos Kunigaikštijos Pagiriu (Poliesje) krašte, 1855 m. lapkr. 22 d., ir mirė sulaukęs tikrai ilgo valstieško amžiaus, 82 metų, 1937 m. Sakoma, jau jaunystėje jam gilų, neišdildomą įspūdį padarė du faktai: 1) tėvynė buvo be politinės laisvės, 2) jos gyventojų dauguma, valstiečiai, buvo be teisių ir išnaudojami.

Po 1863 metų sukilimo Wysloucho tėvai neteko dvarų ir išvyko į tremtį, apsigyvendami vokiečių valdomame Poznanes krašte. Sūnų tačiau leido į technikumą Peterburge, kur jis susipažino su rusų liaudininkų (narodnikų) idėjomis, su tvirtinimu jo jaunystės pasirijimą pasvęsti gyvenimą kovai už valstiečių teises. Jo idėjų centre buvo stipri meilė tėvynei ir šaltumas marksizmui, kuris jam išrodė per daug plikas. Už dalyvavimą jaunimo susirinkime, kur šios naujos idėjos buvo svarstomos, Wyslouchas buvo policijos areštuotas Varšuvoje ir trejus metus išsėdėjo garsiajame Dešimtame Paviljone. Išėjo su palaužta sveikata ir nusilpnintomis akimis.

Isitikinęs, kad rusų valdymoje Lenkijoj nėra progų politikojė veikti, Wyslouchas 1884 metais persikėlė gyventi į Galicijos Lvovą, tapo Austrijos pilietis ir vedė žmoną, Marę, kuri iki mirties (1905 m.) buvo darbšti pagalbininkė, nes vykusiai mokėjo istorijos bei literatūros faktus papasakoti ne mokytiems valstiečiams. Metais, kada mirė Basanavičiaus „Aušra“, o Amerikoje pradėjo eiti „Vienybė Lietuvių“, kalingas.

Wyslouchas pradėjo leisti „Przegląd Spoleczny“ (Visuomenininkų), kurio vienuolika numerų, iš 18-kos, konfiskavo austrų valdžia.

Šiame laikraštyje Wyslouchas skaidrino valstietiško politinio sąjūdžio pagrindus. Jis skelbė atsargumą ir šaltumą socialistams, nes sakė, proletarijų Lenkijoj maza. Jam nepatiko internacionalizmas ir klasių kova. Įdomu, kad šie dalykai socialistuose nepatikę ir vienam Lietuvos valstiečių sūnui, kuris vėliau iškilo į žymius Lietuvos diplomatus Monografijoje apie B. K. Balutį, dabartinį Lietuvos Pasirijimą Londone, sakoma apie jo gyvenimo laikotarpį, kada jis pirm pirmo pasaulinio karo redagavo Čikagoje laikraštį „Lietuva“.

„Gerųjų to tikslų neneigdamas, Balutis socializmo neremdamas, nes, sakė, nepatikę du reikšniai: klasių kova ir internacionalizmas. Klasių kova paremta nepažabota neapykantą, o tokiu pagundu statomi ūmai, sakė, negali būti nei gražūs, nei kultūringi. Be to, lietuvių visuomenėje ryškių klasių gi nėra. Tautinis susipratimas, Balutis aiškino, kai kam gal išrodo siauresnę sąvoką, negu internacionalizmas, bet, kas nemoka gerbti siau-

Straipsnius tinka prie dabar vykstančio Vasingtone valstietiškių organizacijų kongreso.

Wyslouchas tvirtino, kad socializmas esąs šaltas, beširdis ir nedemokratiškas. Demokratai, sako, privalanti rūpintis daugumos reikalais. Lenkijoj dauguma gi valstiečiai. Todėl jais, sako, ir reikia grįsti visas politinis sąjūdis.

Įdomu, kad Wyslouchas nesiekė atstatyti buvusią istorinę, liublininę Lenkiją. Jis nenorėjo net federacijos su ukrainiečiais ir lietuviais. Jis siūlė atkurti tik etninę, grynai lenkais apgyventą, Lenkiją. Sako, kiek viena tauta turi teisę gyventi laisva, vien dėl to, kad ji — gyva ir gyvena, o ne dėl to, kad turi istoriją, literatūrą, meną, kalbą. Jo Lenkijos branduolys turėjo būti ne šiekta (ponai), ne darbininkai, ne miestelėnai, bet žemdirbių, valstiečių luomas. Laisvas lenkas valstietis, sako, puikiai sugyvens su laisvu ukrainiečiu, ar lietuviu valstiečiu. Lvovas, sako, priklauso ukrainiečiams, Vilnius — lietuviams. Tačiau, 1926 metais Wyslouchas atsisakė šitų pažiūrų ir nusilenkė endekų idėjomis.

„Przeglądą“ uždarius, Wys-

louchas ilgus metus redagavo su Rewakowskiu „Kurjer Lwowski“ ir pradėjo kalbinti miestelėnus prisidėti prie valstiečių sąjūdžio. Doblinių žemės ūkio mokykloje jis įsiekė jaunų pagalbininkų ir vienas jų, Stepanskis, savo iškalba ir taktu minias patraukti pasidare svarbus.

Jausdamas reikalą turėti grynai valstietišką laikraštį, Wyslouchas 1889 metais pradėjo ištisai „Przyjacieli Ludu“ (Liaudies Draugai), kuris, sakoma, turėjęs pagrindinę svarbą sąjūdžiui. Reikia čia mintyti turėti, kad lenkų valstiečių politinė sąmonė Austrijoje jau kiek anksčiau budino kunigas Stojalowski, sako „Vainikėlio ir Biteles“ sąjūdžiui. Jis buvo 11 kartų kalėjimams pasodintas, vyskupas buvo net parapiją atėmęs, bet, visgi, sąjūdis nestipėjo, nes kludė Stojalowskio noras jį laikyti kunigijos kontroleje.

Wyslouchas gi juto, kad politinis sąjūdis turi būti grynai pasaulietinis, su aiškiais, grynai valstietiškais tikslais. Jis tvirtino, kad reikia kurti tokias gyvenimo sąlygas, kad visa lia-

čiausiai dalyvautų visuomenės gyvenime. Wyslouchas pats buvo laisvamanis, bet savo idėjų į sąjūdį nešė. Tačiau, kunigas jam metė priekaištą, girdi, tu lenkų valstiečius vėdi per po kojomis minamą knyžių. Sąjūdžiui teko pergyventi kovą atsikratyti kuniginės įtakos.

Austrijoj tais laikais buvo lengvesnės politiniai veikimui sąlygos, nes lenkai galėjo būti renkami į Galicijos seimelį ir net į imperijos seimą Vienoje. Todėl, 1899 m., savitarpį ginčą pamiršę, kun. Stojalovskis ir Wyslouchas išstatė eilę kandidatų į vietos seimelį, bet iš 74 vietų telaimėjo 4. Vis dėlto tai buvo politinė pažanga. Wyslouchas sakė, kitas vietas sąjūdžiui pavogę: „atžagareiviai“ melais ir smežtais, degtinė, dešromis, paprikinėjimais ir grąšinimais“.

Galutinis kunigo Wysloucho politinis persiskyrimas įvyko 1895 metais, kada vyskupas uždraudė net „Liaudies Draugą“ skaityti. Kai kur skaityto joms net būdavo paskutinis patipimas atsakomas. Kunigija prikišo Wyslouchui norą atimti iš ponų žemes, juos apiplėšti, užmušti. Jos puolimas vyko per kokią 15 metų, bet nieko nepadare, nes daugelis valstiečių sąjūdžio vadų (Stepinskis,

žavęs, jis išsireiškė maždaug šitaip: „Džiaukis, kad taip, kurie grįžta su pinigais, tie į kalėjimą eina“.

Balutis aiškaus ir tiesaus galvojimo. Tas aiškus atspindi jo rašytuose notose, raštuose, laisvuose ir viešose kalbose. Jis sugeba panaudoti tinkamiausią formą, išsireiškumą, niuansą. Esu sutikęs žmonių, kurie man rodė p. Balučio jiems rašytus laiskus, kuriais didžiavosi, kaip žodžio meistro šedevrų.

Prieš karą p. ministeriui Balučiu nepatikdavo, kad valdininkas 60 metų sulaukęs įsikūnė laikosi savo vietos neužleisdamas jauniesiems. Jo svajonė buvo sulaukus tų metų pasitraukti iš diplomatinės tarnybos ir užsiimti jo mėgiamu žurnalizmu. Likimas lėmė kitaip. To amžiaus ir dar vėlesnio sulaukus nelaisvas jis buvo savo svajonę įkūnyti. Jis paliko pareigas žmogus. Neabejoju, didžiausias malonumas, kuris apvainikuotų jo ilgąmetę Lietuvai tarnybą, tai sulaukti jos išsilavinimo dienos. Ilgiausių metų ir tos dienos sulaukti garbingam Jubiliatui šia proga nuo širdies linkiu.

J. Kajeckas.

B. K. Balutį prisiminus

B. K. Balutis skaitėsi U. R. Ministerijos tarnybos šifro specialistas. Su ta sritimi buvo labai gerai susipažinęs. Jo, kaip matematiko ir matinko, išsilavinimas turėjo srityje, matomai, nemaža patarnavo. Niekad jis bendradarbio nekviestavo po darbo valandų, o ypač naktį, atėjusios telegramos išsifruoti ar siunčiamos užsifruoti. Niekartą ir tarnybos metu, ypač bendradarbiui „iklimpus“, jis to darbo imdavosi. Jam tai būdavo savo rūšies pramoga.

Su bendradarbiais būdavo teisingas. Jis juose matydavo pirmiausia žmones, tautiečius, bendradarbius, o tik antroje vietoje pavaldinius. Tą patį galima pasakyti apie jo atsinešimą prie tarnų. Jis rankų darbo žmogui turėjo didelį respektą: soddindavo už bendro kūčių stalo, dalindavosi plotkelėmis, realiai užsauldavo, jei, pvz., šoferiui tekdamo ilgai jo palaukti, — pasirūpindavo, kad jis būtų pavalgęs.

Balutis niekada nereikšdavo domėjimosi savo bendradarbių pasaulėžiūra ar politine simpatija. Jam svarbu tebuvo, kad

bendradarbis būtų tinkamas savo vietai, lojalus, rūpestingas, teisingas, diskretiškas ir gėdos Lietuvai ir įstaigai nepadarantų. Pataikavimo nemėgo. Padaryto didesnio patarnavimo, dargi tarnybinio, niekada nepraleisdavo nevertinęs ir vienu ar kitu būdu „neatkeršinęs“. Malonumą kitam padaryti, širdį parodoti, — jam teikdavo aiškaus pasitenkinimo.

Balutis vaišingas, socialus, ypatingai lietuvių ir prietelių tarpe. Skirtos reprezentacijai išlaidos visada būdavo palyginamai kuklios, ypač jos kuklios buvo tokio aukšto standarto šalyje, kaip Anglija prieš karą. Jei skirtųjų lėšų būtinai reprezentacijai pritrūkdavo, jis panaudodavo asmenišką lėšas. Tuomi nesigirdavo ir atlyginimais iš Centro neįsiskodavo. Tat, nenuostabu, kad jokio turto tarnaudamas nesusitaupė. Buvo nuomonės, kad jam beveik neįmanoma, turint šeimą ir tinkamai atstovaujimą šalį reprezentuojant. Grįžtant man į Lietuvą po pusšimtį metų tarnybos Anglijoje ir įsiminus, kad grįžtu „plikas“, kaip atva-

Boiko, Kempe) buvo aiškūs ka talikai.

Wyslouchui nepavyko patraukti miestelėnų, kurie sakydavo: „ką batuoti artojai seimo suoluose darys?“ Ponai sąjūdžio taip pat nerėmė, nes visą galią norėjo turėti patys, kaip sviesausias luomas. Todėl šimtmečio pabaigoje sąjūdis Galicijos seimelyje teturėjo 9 atstovus, o valstybės seime 4. Ju 1903 metais teliko 3. Pajusta, kad sąjūdžiui reikia naujos vadovybės. Tokiu būdu, po 13 metų, Wyslouchas „Liaudies Draugą“ pavedė redaguoti Stepanskiui, bet pats parašė naują sąjūdžiui programą.

Stepanskis žengterėjo dar ne išbandytų kelių: koalicijos su žemdirbiškais dvarponiškais elementais. Pavyko: 1907 metais iš 27 kandidatų laimėjo 17. Tačiau šitoks su dvarponiais bendradarbiavimas nepatikto teoretikams, nes ponų reikalai vis dėlto griežtai skirtingi nuo valstiečių. Todėl 1913 metais jauną valstiečių vadą, Vincas Witos atskilo nuo Stepanskio ir įkūrė Piasto vardu valstiečių sąjungą, kuri tų metų Galicijos seimelyje gavo 18 vietų.

Wyslouchas jau mažą teturėjo įtakos. Įdomu, 1925 metais jis Varšuvoje prisidėjo prie prof. K. Bartelio „Klub Pracy“, kuris rėmė Pilsudskio perversmą.

Witoso piastiečiai pirmame naujos Lenkijos seime (1919 m.) teturėjo 80 atstovų ir jų įtaka tapo priimtą gana griežtas žemės reformos įstatymas (bolševikams, beldžiantis su savo „pažadais“ į lenkų duris). Įstatymas leido turėti po 150 akrų vakarų Lenkijoj ir po 450 Rytų. Šis įstatymas buvo sušvelnintas 1925 metais, bet tikros ir gilios žemės reformos Lenkija neturėjo. Rinkimuose 1921 metų seimą iš 444 atstovų endekai gavo 169 vietas, valstiečiai 125 (pusė Wittoso, pusė kairesnės Thugutto grupės), socialistai 41, tautinės mažumos 54.

Lenino-Stalino marksizmo vardu sukurtoji diktatūra, kol ukiais valstiečių sąjūdžio nepavertė ir nepavers proleterinį. Šiomis dienomis Maskvos „Pravda“ pareiškė, kad „agrogorodai“ (valstiečių - žemdirbių miestai) yra „kvailybė“. Politinės laisvės balsą atgavę, Rytų Europos valstiečiai, be abejo, spręs savo ekonominius ir politinius reikalus pagal savo gyvenimo sąlygas ir troškimus. Pavyzdžiui, teks spręsti, kas daryti, kuomet mėsą, o valstiečių daug? Kokio dydžio ūkiai privalo būti, ir kokių būdu jų gaminius rinkai pristatyti? Kokį vaidmenį valstiečių luomas privalo valstybėje vaidinti, ir kaip suderinti savo reikalus su kitų luomų reikalais? Vyt. Širvydas.

LIETUVOS SIENŲ PROBLEMA

X.

Kai lietuvių tautinė sąmonė atbudo, lietuvius priskirti politiškaiai prie lenkų darėsi vis sunkiau. Buvo prieita prie konflikto, neišskiriant net bažnytinių pamaldų, kada kunigai (neretai ateiviai iš Mozurijos), dėl kelių lenkų ar lenkiškai kalbančiųjų, griebdavosi lenkų kalbos, ignoruodami lietuvių kalbą ir jos visai nesimokydami. Tas pat gudiškose parapijose: bažnyčiose šalia lotynų kalbos tebuvo pripažįstama tik lenkų kalba. Tokios tendencijos paaiškina oficialiu, o iš dalies, ir mokslo reikalams daromų statistinių trūkumų ir prieštaravimų.

Lietuvių - lenkų - gudų kalbiniai santykiai susiklopiuoja dar daugiau dėl to, kad praeituose šimtmečiuose kaimiečiui gudų kalba — pereinamasis laipsnis į lenkų kalbą — davė praktiškos naudos. Galėjo lietuvis šita kalba sušikaltėti mieste ir įstaigoje. Tai buvo viena iš lietuvių gudų priežasčių, nors gudų kultūra yra žymiai silpnesnė už lietuvių. Gudų kaimai todėl dažnai įsiterpia į lietuviškai tebekalbančiųjų plotus. Daugiausia ir masiškai jau gudiškai kalbančiųjų srityse išsilaiko dar grynios lietuviškos salos: Dieveniškis, Zirmunai, Gervėčiai - Varnėnai, Lazdūnai, Žodiškis ir Zietela.

Toji gudų masė, apie kurią mes iš istorijos žinome, kad ji iš Rytų atslinko po 1654 metų rusų invazijos, lietuvių kalbos plotus gudino per kelius šimtmečius. Čia prisidėjo ir ta aplinkybė, kad gudai pasižymėjo didesniu visumu negu lietuviai.

Lenkiškai kalbančiųjų masės, Vilniaus krašte, jei neskaityti Vilniaus miesto ir jo apskritys šiaurinės dalies, nėra. Šalia sąmoningai ir tautiškai apsisprendusių lietuvių ir lenkų, vis dar pasitaiko gyventojų, kurie kalbiniu atžvilgiu priklauso vienai grupei, o tautiniu kitai. Bet yra susipratusių lietuvių, kurie silpnai, arba visai lietuviškai nebe-moka. Šiuo atveju nemažai reiškia senosios Lietuvos valstybės (Magnus Ducatus Lithuania) praeitis, jos tradicija, kurios rodo tos stipriosios valstybinės sąmonės likučius ne išnykusius dar kelintojo generacijos po valstybės žlugimo (1795).

Kai lietuviai didžiųjų Lietuvos kunigaikščių laikaisėjo ir rytus kaip jų tvarkytojai, organizuotojai, apsaugotojai nuo totorių jungo, siuntė jie ten pačius gabiuosius savo bajorus ir plėtė Magni Ducatus Lithuaniae valstybingumą. Tada ir sukūrė tokią stiprią Lietuvos valstybės piliečio sąvoką, kuri ne tik 19-tajam amž., bet dar 20-tame amž. buvo kai kur aptinkama. Kaimo žmogelis, kuris ne žodžio nemokėjo lietuviškai, dar I-jo pasaulinio karo metu, pav., teigdavo, kad jis „litvin“, sugudėjęs sakė: „My-litoucy“.

Iš kitos pusės ne be stiprių lenkų propagandos pastangų atsirado tokių uolių „lenkų“, arba jais laikomų ar padaromų, kurie kasdieniniame savo gyvenime dar kalba lietuviškai, gudiškai arba latviškai. Buvusioje Lenkijos valstybėje aiškiai buvo siekiama visą Vilniaus kraštą perorientuoti lenkiškai.

Pagaliau vertas didesnio dėmesio yra tas savotiškas ir, rodos, niekur Europoje daugiau nebesutinkamas minėtasis „tuteišo“ — „vietinio“ (indigene) tipas, kuris kalba paprastų (prastų) žmonių kalba — „po prostemu“. Šitas „vietinis“ žmogus politiškai yra nesupratęs ir tautiškai neapsisprendęs. Tuo atžvilgiu sudaro jis gana įdomų tautinių santykių reiškinį. Tokio „tuteišo“ tautinė priklausomybė, kaip sakytą, dažnai nulemia koncesinę priklausomybę. Juk tik rytų Europos resp. Lietuvos rytiniuose plotuose yra įmanoma, kad pasitaiko seimų, kurių atstikri nariai priklauso skirtingoms tautoms (lietuvis, lenkas, gudas). Ypač tie „tuteišai“ — sugudėję lietuviai ar gudai etnografiniu atžvilgiu yra dar žalia medžiaga, be galutinai išryškintose tautinės sąmonės. Todėl labiausiai svyruoja gudų statistikos, paprastai lenkų naudai, bet neatsileika ir lietuvių. Vaizdžiai tai parodo pačių lenkų pravesiosios I-jo pasaulinio karo metu ir 1931 metais surašinėjimo statistikos55).

Dėl to, pravedant Lietuvos rytų sienas, reikia labai daug geros valios. Kalbėjimas gudų ir lenkų kalba čia nevaidina lemiamos reikšmės. Reikia atsižvelgti į vietovardžių kilmę, į gyventojų tikybą, į jų kaimų formą, statybą, folklorą ir apskritai papročius. Visi šie veiksniai, išskyrus nebebe tam tikrą kiekį gudų kolonistų, ypač nuo 17-tojo amž. pusės atsineštų vietovardžių, kalba lietuvių naujai. Vilniaus kraštas todėl absoliučia dauguma etnografiškai yra lietuviškas. Rusų gen. štabo kapitonas Kore-

va, parašęs 1861 m. monografiją apie Vilniaus guberniją, apie Vilniaus Trakų plotą pastebi: „... liaudis kalba gudiškai, bet papročiais, būdu ir net prietariais labai panaši į lietuvių“56).

Šitie „labai panašūs į lietuvių“ gyventojai yra ne kas kita, kaip sugudėję lietuviai. Ta Korevos pastaba galime pritaikinti visiems katalikams, kurie kalba gudiškai.

Akivaizdoje tų visų pastabų kyla klausimas: ar yra koks nors kriterijus nustatyti Lietuvos rytinėms sienoms? Vakarų Europoje ne kartą vartotas plebiscitas dabar čia netinka.

Istorinis momentas ir ekonominiai reikalavimai yra čia gyventojų santykiuose patys reikšmingiausi veiksniai, kurie lemia tos erdvės priklausomumą. Tik remiantis istoriškais duomenimis galima bandyti pravesti rytinę Lietuvos sieną, kuri maždaug vaizduotų etnografinius santykius ir atitiktų elementarius Lietuvos valstybės ekonominius reikalus, nepazeidžiant kaimynų intereso ir atsižvelgiant į jų tautinius santykius.

2. Etnografiniai lietuvių plotai rytuose.

Kad kalba nėra absoliutus etnografinis veiksnys, parodo arių, šveicarų pavyzdžiai. Jeigu vokiškai kalbantieji šveicarai nelaikomi vokiečiais, nors jų tėvų tėvai (iki pat alemaniškos kilmės) kalbėjo vokiškai, tai kokia logika gali būti laikomi gudais arba lenkais tie Vilniaus krašto gyventojai, kurių tėvai ir seneliai, net ne kartą iki 19-tojo amž. galo, dar dailiai kalbėjo savo kilmės, būtent, lietuvių kalbą.

Todėl toje dabarties painiovoje nusistveriam, kaip minėta, už to svarbaus istorinio momento, kurį reikia suderinti su ūkiniais reikalavimais. Pirmas žvilgsnis į Lietuvos istoriją parodo, jog rytinė Lietuva, yra tikrasis lopšys, kuriam 12-tojo amž. gale ir 13-tojo amž. pradžioje kūrėsi Lietuvos valstybė. Rusų metraščiuose nuo 12-tojo amž. pradžios vis dažniau ir dažniau sutinkamoji „Litwa“ sujungė pirmąsias Nemuno ir Neris aukštųjų plotus. Vilniaus krašte arba arti jo ribų buvo pirmosios Lietuvos sostinės (Kernavė, Trakai), jau nekalbant apie patį Vilnių, kuris dar prieš Gedimino laikus turėjo būti Lietuvos sostine. Vilniaus krašte taip pat buvo ir kitos svarbios pilys: Medininkai, Maišiogala, Naugardukas, Alšėnai ir t. t.

Bus daugiau.

Kanados muzika

Žmonės, kurie atvyko iš tokių kraštų, kuriuose klestėjo simfoninė kultūra, atrodo, kad muzika šitame krašte labai išsivysčiusi.

Paskutiniai metai su drama, radiju, filmu ir baletu, muzika išsivystė ir rodo daug žadančių talentų visame krašte.

Muzika atvyko Kanadon su pirmaisiais prancūzų naujais. Stipriems, drąsiems ir meniškų gabumų prancūzams muzika buvo gyvenimo dalis. Pirmieji anglai naujokai ne labai buvo linkę į meną. Bet kada Kanados vakarai atvėrė duris, tada, tai buvo 19-to šimtmečio pabaigoje ir 20-to pradžioje, daug kas atvyko iš įvairių kraštų. Tai buvo žmonės iš muzikų mėgstančių kraštų.

Dabartiniais laikais, kai mes tolstame nuo tų pirmųjų kūrinių laikų, Kanada išsivystė muzikos srityje dėka įvairių tautybių, religijų ir kultūrų mišinio naujas kanadiškas talentas.

Anglo - saksai daugiau pasi reiškia kaip kompozitoriai, prancūzai kaip dirigentai ir kiti europiečiai bei žydai — muzikos išpildyme.

Dideli nuotoliai tarp atskirų apgyventų sričių labai sutrukdo valstybinį muzikos išsivystymą. Valstybinis radijas ir atskiros stotys daug pasidarbavo šitos situacijos pašalinime. Iš tikrųjų, radijas turėtų daugiausia prisidėti muzikos išsivystymui Kanadoje ir jis parodė savo nepaprastą jungimo energiją.

Kitas faktorius, kuris turi tam tikrą rolę, tai yra vietiniai ir regionaliniai muzikos festivaliai. 1919 metais buvo pradėtos varžybos muzikos festivaliuose Winnipege ir dabar jų turima visoje Kanadoje. Manitobos Muzikinis Festivalis Winnipege yra remiamas Winnipeg Men's Musical Club'o. Jis loikomas 4.000 vietų auditorijoje. Jame dalyvauja įvairių tautybių žmonių ir jie pasirodo savo tautiniuose draubuose. Šitas festivalis buvo daugeliui muzikos įžymybių karjeros pradžia. Jame gali dalyvauti visokio amžiaus žmonės.

Kitas faktorius yra metinis „Kiwanis Music Festival“ Toronte. Kaip ir Manitobos taip ir šitas sutraukia tūkstančius varžovų.

Muzikos mokyklų turime beveik kiekviename Kanados mieste. Žymesnių iš jų yra: Royal Conservatory of Music, Toronte; „Conservatoire Nationale de Musique et de l'Art Dramatique, Mintoalje, kuri remiama ir išlaikoma Quebec'o provincijos vyriausybės; the McGill Conservatory of Music ir įvairūs muzikos fakultetai kituose universitetuose.

Dabar visur galima dalyvauti diplominiuose egzaminuose. „Western Board of Music“ per paskutinius metus laikė tuos egzaminus trijose provincijose ir „Royal Conservatory of Music“ turi net savo keliančių egzaminų komisiją. „McGill Conservatorium“ panašiai veikia Quebec'o provincijoje. Į šituos egzaminus labai entuzistiškai atsiliepiama, prašytojų skaičius siekia maždaug 21.000 per metus.

Gastroleriai: Šiandien žmonės yra duodama galimybė pasiklausti pasaulinio garso menininkų. Garsūs pianistai ir dainininkai, kurie vakar pasirodė New Yorke Carnegie salėje arba Metropolitan opere, šiandien pasirodo Kanados miestų ir miestelių gyventojams.

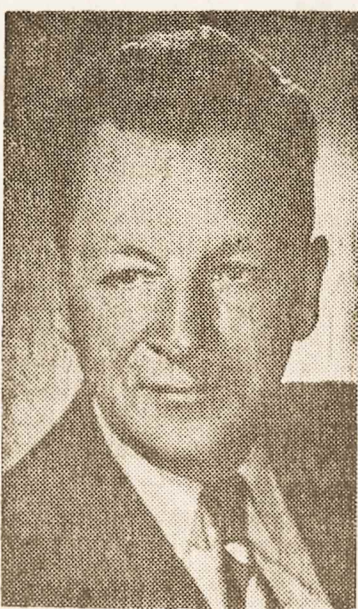
Be to dauguma miestų ir miestelių turi savo orkestrus, kurie duoda reguliarius koncertus. Svarbiausia iš jų yra Toronto Symphony ir Toronto Philharmonic, l'Orchestre des Concerts Symphoniques de Montreal, Vaucouver Symphony Orchestra ir Winnipeg Symphony.

Kanadoje turime ir daug muzikos mėgėjų, kurie jungiasi į mėgėjų ratelius. Pavyzdžiui, Sherbrooke, Quebec'o provincijoje, turi savo simfoninį orkestrą nuo 1940 metų. Jo dalyviai yra savanoriai be jokių piniginių atlyginimų, nes juos jungia meilė muzikai.

Chorinis dainavimas Kanadoje išsivystė gan gerai ir šian dien turime daug gerų chorų. Mendelsohn'o choras Toronte, kuris susideda iš mėgėjų, yra vienas iš geriausių Šiaurinėje Amerikoje. Iš kitų pasižymėjusių, būtų galima paminėti Les Disciples de Massenet, the Philharmonic Choir of Winnipeg ir Bach Choir or Vancouver. Radijas taipogi sukūrė nepaprastų chorinių organizacijų, kaip Leslie Bell Singers Toronte, the Don Wright Chorus Londone, Ont., ir the Armdale Chorus of Halifax, N. S.

Paskutiniu laiku pasirodo vis daugiau kanadiškų kompozitorių.

Tokie kompozitoriai kaip Dr. Healey Willan, Claude Champagne, Alexander Brott, Harry Somers, Gerald Bales, Hector Gratton, Barbara Pentland ir John Weinzwieg yra žymūs ir jie padeda Kanadai išsikovoti prideramą vietą muzikos pasaulyje. Radijo ir filmo srityje ypatingai pasidarbavo Lou Applebaum, priklausantis National Film Board Ottawoje ir Lucio Agostini bei Howard Cable iš Toronto.

Uolus propagandistas

Vladas Hriškevičius — vienas iš pačių veikliausių ir garsiausių prakalbininkų prieš komunizmą ir apie Lietuvos išlaisvinimą. Poros pastarųjų metų bėgyje jis yra Kalifornijoje ir gretimose valstybėse pasakęs per tris šimtus prakalbų apie bolševizmo pavergtų kraštų padėtį už geležinės uždangos, apie komunizmo grėsmę pasauliui ir apie Lietuvos išlaisvinimą. Jis yra kalbėjęs įvairiuose amerikiečių klubuose, draugijose, bažnyčiose, o per šv. Petricko dieną Los Angeles buvo pakviestas pagrindiniu kalbėtoju, vieton negalėjusio iškilmes atvykti gen. D. MacArthur. Amerikiečių spaudoje yra tilpę daugybė atsiliepimų apie jo veiklą ir prakalbų turinio atspasakojimų.

Vladas Hriškevičius, lietuvis tremtinys, prieš pustrėčių metų iš Vokietijos atvyko į San Diego, vėliau persikėlė į Los Angeles priemiestį Santa Monica. Gerai mokėdamas anglų kalbą ir turedamas igimtus jautraus prakalbininko gabumus, jis pamėgė pažiūrėti amerikiečių draugijose padaryti pranešimus apie savo okupuotą tėvynę ir bolševizmą. Netrukus atkreipė tokią platų dėmesį, kad kuo ne kasdien emė gauti pakvietimus prakalboms ir tuo būdu galėjo pilnai atsidėti savo uždaviniui. Pagaliau, Rotary klubas emė globoti jo paskaitas ir jas organizuoti plačiau už Kalifornijos ribų.

Dvi srovės pasireiškė kanadiškoje kompozicijoje, tai buvo anglų ir prancūzų, bet per paskutinius metus išsivystė nauja grupė, kuri laisva nuo šitų įtakų. Kai kas ją vadina „internationalistiniu“, bet gal ji įrodys, kad ji yra pirmoji tikroji kanadiškų kompozitorių grupė. Iš jos kūrinių, kurie susimaišę su anglišku ir prancūzišku stiliumi, gal išsivystys stilius, kuris vėliau bus žinomas kaip „kanadiškas“.

donyų kiniečių divizijos, vado vaujamis generolo Liu-Po-Chang, yra sugrupuotos šiaurinėje dalyje; jos gerai apginkluotos Sekų ir Rytų Vokietijos ginklais, ir praktikuojasi ties Kyeng-Hung. Malajuose vyksta rūpestingai raudonųjų paruošta partizaninė revoliucija, kuri yra diriguojama trumpomis bangomis tiesiog iš Maskvos, ir kuri turi didelį pasisekimą terorizuojant gyventojus ir pririšant dideles Britų pajėgas.

Indonezijoje, kuri kadaise buvo viena geriausių vyriausybių visoje kolonijų imperijoje, po japonų karnės okupacijos sekė komunistų vadovaujamas tautinis sukilimas, kurį karštai rėmė Jungtinės Valstybės. Įvirtinama, kad Soekarno, dabartinis prezidentas, kaip ir Ho-Chi-minh, yra ejęs mokslus Leuno Institute Maskvoje, ir ta sauvalinga žudymų ir niukinimo kompanija, nukreipta prieš Olandus, yra dalis Maskvos plano, pagal kurį visa Vakarų įtaka Pietvakarių Azijoje turi būti sunaikinta.

Toliau į Pietus, Australijoje, komunistai kontroliuoja visas svarbiausias darbininkų unijas ir jie sulėtino ekonominį aktyvumą ligi vėžio žingsnio. Indijoje veikia žiaurus komunistų pogrindžio judėjimas, diriguojamas rusų ir čekų agentų, kurie laisvai valkiojasi po visą kraštą. Mano paskutinis laiškas, gautas nuo Kanados Baptistų misijonieriaus, mini 300 žudynių, įvykdytų komunistų Pietiniame Madrase, pasėkoje policijos represijų prieš teroristus. Ten yra didelis nepasitenkinimas Kongreso Partijos tiriančia, bet taip pat nėra jokio pakeitimo jos faktiškai diktatūrai.

KULTŪRINĖ KRONIKA

ZYMESNIEJI ŠIŲ METŲ SUKAKTUVININKAI

(tęsinys)

Gruodžio 14 d. sueis 70 metų kai Petrapij gimė Kauno ir Vilniaus universitetų visuomenės istorijos profesorius **Leonas Karsavinas**, išleidęs kelių tomy „Europos kultūros istoriją“.

Sausio 31 d. suejo 65 m. kai Pažvelsy, Indrijavo val. gimė **Fortunatas Bagočius**, ilgus metus gyvenęs JAV, advokatas, visuomenininkas, didelis kalbėtojas ir plačiai žinomas lietuvių tarpe. Mirė pernai.

Kovo 26 d. suejo 65 m. kai Pareškietyje, Varnių val., gimė **Povilas Žadeikis**, buv. Lietuvos pulkininkas, krašto apsaugos ministeris, dabartinis Lietuvos atstovas Amerikoje, autorius kelių politinių knygų, spaudos bendradarbis ir dabartinis kovotojas už Lietuvos laisvę.

Birželio 18 d. sueis 65 m. kai Žaliojoj, Žaliosios val., gimė **Vladas Dubas**, autorius kelių literatūrinių monografių, profesorius, literatas, žymus prancūzų literatūros žinovas. Mirė Kaune.

Birželio 20 d. sueis 65 m. kai Vižionyse, Kupiškio val., gimė **Antanas Vireliūnas**, geografai, kraštotyrininkas, autorius geografijos vadovėlių, daugelio laikraščių bendradarbis ir „Švietimo Darbo“ redaktorius.

Liepos 14 d. sueis 65 m. kai Pranciškave, Maijampolės, gimė **Antanas Dundzila**, „Dirvos“ bendrovės steigėjas ir daugelio knygų leidėjas, pats parašęs elementorius ir tt.

Rugsėjo 18 d. sueis 65 m. kai Šėtoje gimė **Mykolas Dūrys**, kalbininkas lituanistas, išleidęs „Kalbos mokslo“ pagrindus“, spaudos bendradarbis, miręs Kaune 1933 metais.

(D. b.)

KNYGA APIE LIETUVOS ŽVEJUS.

Šią savaitę baigiama spausdinti ir spaudos rinkoje pasirodys Juozo Grišmanausko knyga „Tolmieji Kvadratai“. Juozas Grišmanauskas — tai vienas iš tų trijų lietuvių, kurie pernai vasarą žvejų laivu „Samum“ iš Klaipėdos pabėgo į Švediją, prieš tai tris igulus naivus — rusus užkalė kajutėse.

Šioje knygoje Juozas Grišmanauskas aprašo dabartinį gyvenimą Lietuvoje trijų pa-

Jei tokių propagandistų turėtume bent kelias dešimtis, Lietuvos bylos reikalai ir mūsų padėtis suprantas šiaurės Amerikoje nepaprastai paįngvėtų. Tai, anot, Balučiū žodžių, ukraslis Lietuvos reikalų ambasadorius užsienyje.

io šalimis, kurios šiuo metu yra okupuotos komunistų karmuomenės.

Iranas dėl savo naftos turi dideles reikšmes Vakarams, bet šis šalis kenčia nuo nedarbo, neturto, merdėjimo ir netikusios vyriausybės. Egoistinė pasitūrinčių mažuma, kuri nenori mokėti mokesčių ir kuri stabdo bet kokius žygius ekonominiams reformoms praversti vargšų naudai, su pasisekimu nukreipė tautinę neapykantą nuo savęs prieš gerai tvarkomą Anglijo-Iraniečių Žibalo Bendrovę. Supuvusi valdančioji kasta, apiplėsdavo bendrovę, dar labiau padidins savo smirdančius (nešvarius) turtus, ir Kremlius (gudrus amatorių visos tos lėlių komedijos) pasinaudos, sustabdant benzino tiekimą laisvajam pasauliui. Turkijos respublika yra svarbi kaip galima grynimosi bazė nuo Rusijos. Per pirmus tikrai laisvus rinkimus šiame krašte, įvykusius 1950 metais, Demokratai, duodami daugybę pažadų, įskaitant ir teisę streikoti, nugalėjo respublikonius, ir yra tikrai, kad tai išnaudos Maskva.

Toliau į pietus Arabų valstybės, apsunktos milijono pabėgėlių, kuriuos iš jų senosios tėvynės, Palestinos išvyjo Izraelis, apginkluotas ir finansuojamas amerikiečių, kaltina Trumano žiuojasi su Sinkiangio ir Tibe-

bėgimą iš Klaipėdos į Švediją. Šios knygos vardas paimtas iš žvejų žodyno. Tolmieji kvadratai — tai ta pati tolimiausia riba, kur žvejai išplaukia žvejoti gegužės — liepos mėnesiais. Tai apie 70—80 mylių nuo Lietuvos kranto. Autorius aprašo, kaip jis su laivo kapitono — Lionginu Kublicku nekantriai laukė to laiko, kada galės išvykti žūkiems į tuos tolimuosius kvadratus, kai, tokiu nemažu nuotoliu esant nuo kranto, galima lengviau pabėgti.

Knygoje labai smulkiai atvaizduotas Lietuvos žemės ūkio sukolchozimas, ūkininkų ir darbininkų gyvenimas, gyventojų trėmimai, apleistosios sodybos, taipgi daug tikrų faktų apie partizanų veiklą ir tikybos persekiojimą. Knyga turi apie 200 puslapių su atskira dalimi dainų (su gaidomis), šiuo metu Lietuvoje dainuojamų. Knyga su dail. V. K. Jonyno viršeliu ir jos autoriaus Juozo Grišmanausko ir trijų žvejų (atskirai) nuotraukomis.

Šią knygą galima gauti ir iš anksto užsisakyti „Nepriklausomos Lietuvos“ redakcijoje: 7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, Que.

PASKIRTA „AIDŲ“ PREMIJA.

„Aidų“ grožinės literatūros premija sekmadienį, balandžio 20 dieną, buvo visais balsais paskirta J. Aisčiui už jo lyrikos rinkinį „Sesuo butis“.

Komisijos posėdyje dalyvavo: A. Vaičiulaitis — pirm., Bern. Brazdžionis — sekr. ir nariai: T. Dr. L. Andriekus, Dr. J. Girnius, Pr. Naujokaitis, A. Nyka Niliūnas.

Balandžio 27 dieną įvyko iškilmingas premijos įteikimas.

ATSIŪSTA PAMINĖTI.

„LIETUVIŲ DIENŲ“ balandžio mėn. numerio viršelyje jo dominuoja lietuvių tautiniai raštai, nes telpa lietuvių audėjos paveikslas darbo metu, o lona staltiesės audinys. Šiame numeryje telpa per 40 didžiulių iliustracijų iš Philadelphia, Chicago, Toronto, Bostono, Washingtono, Waterburio, Montevideo (Urugvajų), Bogotos (Kolumbijos) lietuvių gyvenimo.

LIETUVOS ŪKIO ATSTATYMO Studijų Komisijos darbai. Sasiuvinyv IV. Vasaris 1952 metų.

NETIKRI SVIESOS ANGELAI. Religinio turinio leidinys. Adresas: F. D. Yakas, 6429 So. Damen Ave, Chicago 36, Ill., USA.

io šalimis, kurios šiuo metu yra okupuotos komunistų karmuomenės.

Iranas dėl savo naftos turi dideles reikšmes Vakarams, bet šis šalis kenčia nuo nedarbo, neturto, merdėjimo ir netikusios vyriausybės. Egoistinė pasitūrinčių mažuma, kuri nenori mokėti mokesčių ir kuri stabdo bet kokius žygius ekonominiams reformoms praversti vargšų naudai, su pasisekimu nukreipė tautinę neapykantą nuo savęs prieš gerai tvarkomą Anglijo-Iraniečių Žibalo Bendrovę. Supuvusi valdančioji kasta, apiplėsdavo bendrovę, dar labiau padidins savo smirdančius (nešvarius) turtus, ir Kremlius (gudrus amatorių visos tos lėlių komedijos) pasinaudos, sustabdant benzino tiekimą laisvajam pasauliui. Turkijos respublika yra svarbi kaip galima grynimosi bazė nuo Rusijos. Per pirmus tikrai laisvus rinkimus šiame krašte, įvykusius 1950 metais, Demokratai, duodami daugybę pažadų, įskaitant ir teisę streikoti, nugalėjo respublikonius, ir yra tikrai, kad tai išnaudos Maskva.

NAUJOVIŠKOS KNYGOS.

Naujoje Italijos exporto statistikoje yra įvesta nauja skiltis foto romanams. Tai dėl to, kad užsienyje gyvenantieji Italai tiesiog tonomis perka tą naują knygų rūšį. Kas tai?

Tai vadinami „Comic Strips“. Daugumai JAV laikraščių tie piešiniai atneša didesnę pilną negu visi vedamieji ir politinės žinios. Italija išva davus sąjungininkams, ta „Comic Strips“ liga persimė ir italų laikraščiai. Tik čia jų turinį nesudaro specialiai sugulvoti atsitikimai, bet pasaulinės literatūros veikalai. Paveikslėliai atpasakojama Victorio Hugo „Vargšai“ ir Manzoni „Sužieduotiniai“, Dantės „Dieviškoji Komedija“. Amerikos pavyzdžiu pradeta leisti specialius laikraščiai, kurių visą turinį užėmė tie paveikslėliai. Irys didžiausieji kartu turi apie milijoną prenumeratorių. Ką tai reiškia, galėsime suprasti prisimnę, kad didžiausias Italijos laikraštis Milano „Corriere della Sera“ turi tik 220.000 skaitytojų.

Prieš porą metų romanų rašėva Ezio d'Errico sugalvojo, kad tuos paveikslėlius galima būtų pakeisti fotografijomis.

Jų gamybai buvo įsteigta atskira pramonės šaka, su fotografavimo patalpomis, architektais, režisieriais ir artistais. Šiandieną nerasia Italijoje nė vieno užkampio, kur tie foto romanai neturėtų skaitytojų — žiūrėtojų. Tie, kurie nemoka patys skaityti, žiūrėdami į jau dinančias fotografijas, prašo paaiškinimų iš mokančiųjų.

Vidutiniškai vienas foto romanas susidaro iš 500 nuotraukų. Jo pagaminimas trunka maždaug vieną mėnesį. Vėliau seka tęsiniai.

— Tuoj užsakykite ką tik —

— išėjusią iš spaudos —
ST. BŪDAVO APYSAKĄ VARPĄI SKAMBA. Galite įsigyti „Lietuvių Dienų“ leidykloje, 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif., taip pat pas L. D. platintojus, spaudos kioskuose ir „Nepriklausomos Lietuvos“ redakcijoje. Kaina 2,50 dol.

POLITIKOS POST-MORTEM

DR. WATSON KIRKCONNELL,

Academijos Universiteto Rektorius, Wolfille, N. S.

Vertė K. Dobiliškis (autorii sutikus).

III.

VI.

Apskreskime pasaulio politinę padėtį, buvusią 1951 metais, kuri turi tamprų ryšį su praėties klaidomis. Pasaulinio komunizmo didžiulė imperija su 800 mlnų įvairių tautybių yra nusidriekusi nuo Elbės iki Vladivostoko pagal šiaurinę dalį Eurazijos žemyno. Į pietus nuo jos pagal visą plotą yra išimčiusios įvairios Azijos tautos, sudarančios taip pat 300 milijonų, kurios yra įvairaus tautinio ir ekonominio išsivystymo laipsnyje. Afrika su savo 193 milijonais gyventojų yra dovana geologams, bet jos politinio išsivystymo sritys nuo tarpu yra tik pačioje pradžioje ir vietinio pobūdžio. Priešingai, nekomunistinė dalis Europos su 265 miloinais gyventojų yra aukštai išsivysčiusi politiskai ir ekonomiskai. Pagal gyventojų skaičių Pietų ir Šiaurės Amerika yra beveik lygios: 156 milijonai Lotynų Amerikos Respublikose ir 160 milijonų Jungtinės Valstybės ir Kanadoje.

Rusiški pasaulio pavergėjai, pasinaudodami savo vidaus pozicijomis, gali planuoti šachmatinius ėjimus retu vikrumu. Galimūmai yra baisūs. Japonija visuomet turėjo skaitlingą komunistų partiją, ir Japonijos apginklavimo atveju raudonieji gali tikėtis infiltruoti į naująją armiją pavojingus skaitlingus dalį Eurazijos žemyno. Į pietus nuo jos pagal visą plotą yra išimčiusios įvairios Azijos tautos, sudarančios taip pat 300 milijonų, kurios yra įvairaus tautinio ir ekonominio išsivystymo laipsnyje. Afrika su savo 193 milijonais gyventojų yra dovana geologams, bet jos politinio išsivystymo sritys nuo tarpu yra tik pačioje pradžioje ir vietinio pobūdžio. Priešingai, nekomunistinė dalis Europos su 265 miloinais gyventojų yra aukštai išsivysčiusi politiskai ir ekonomiskai. Pagal gyventojų skaičių Pietų ir Šiaurės Amerika yra beveik lygios: 156 milijonai Lotynų Amerikos Respublikose ir 160 milijonų Jungtinės Valstybės ir Kanadoje.

Burmoje, kur beveik aštuonios sukilėlių grupės, įskaitant Karen Krikščionis, yra nusistačiusios prieš nevykusią ir nekompetingą Thanun Nu socialistinę vyriausybę, 25 raudonųjų kiniečių divizijos, vado vaujamis generolo Liu-Po-Chang, yra sugrupuotos šiaurinėje dalyje; jos gerai apginkluotos Sekų ir Rytų Vokietijos ginklais, ir praktikuojasi ties Kyeng-Hung. Malajuose vyksta rūpestingai raudonųjų paruošta partizaninė revoliucija, kuri yra diriguojama trumpomis bangomis tiesiog iš Maskvos, ir kuri turi didelį pasisekimą terorizuojant gyventojus ir pririšant dideles Britų pajėgas.

Indonezijoje, kuri kadaise buvo viena geriausių vyriausybių visoje kolonijų imperijoje, po japonų karnės okupacijos sekė komunistų vadovaujamas tautinis sukilimas, kurį karštai rėmė Jungtinės Valstybės. Įvirtinama, kad Soekarno, dabartinis prezidentas, kaip ir Ho-Chi-minh, yra ejęs mokslus Leuno Institute Maskvoje, ir ta sauvalinga žudymų ir niukinimo kompanija, nukreipta prieš Olandus, yra dalis Maskvos plano, pagal kurį visa Vakarų įtaka Pietvakarių Azijoje turi būti sunaikinta.

Toliau į Pietus, Australijoje, komunistai kontroliuoja visas svarbiausias darbininkų unijas ir jie sulėtino ekonominį aktyvumą ligi vėžio žingsnio. Indijoje veikia žiaurus komunistų pogrindžio judėjimas, diriguojamas rusų ir čekų agentų, kurie laisvai valkiojasi po visą kraštą. Mano paskutinis laiškas, gautas nuo Kanados Baptistų misijonieriaus, mini 300 žudynių, įvykdytų komunistų Pietiniame Madrase, pasėkoje policijos represijų prieš teroristus. Ten yra didelis nepasitenkinimas Kongreso Partijos tiriančia, bet taip pat nėra jokio pakeitimo jos faktiškai diktatūrai.

Bus daugiau.

Moksio-technikos naujienos

VANDENILIO — H. BOMBA BAIGIAMA GAMINTI.

Pirmąją pasaulio vandenilio bombą USA rengias išbandyti Eniwitok salose ateinančių ke-
liu mėnesių bėgy, spėjama rug-
sėjo mėn.

Yra apskaičiuota, kad pir-
moji vandenilio bomba turės
200—300 kilotnų sprogsta-
mos jėgos. Kitą dieną jai
bus 10—15 kartų stipresnė už
numestąją ant Hirošimos ato-
minę bombą ir 2—2½ karto
stipresnė už peinai tame pat
salyne išbandytas atomines
bombas. Jei numatyti apskai-
čiavimai pasitvirtins, tai van-
denilio bomba bus pajėgi su-
naikinti apie penkiasdešimt
kvadratinį mylių. Tai reikštų
vieną vandenilio bombą vien-
am, kad ir didžiausiam, mies-
tui. Išmestoji ant Hiroshima
atomine bomba sunaikino tik-
tai apie aštuonias kvadratinės
mylias. (J.).

RUNGTYNĖS LĖKTUVŲ GAMYBOJ.

USA tiki, kad karas greitai
dar neprasidės. Todėl neskuo-
oa didinti lėktuvų gamybos,
bet daugiau dėmesio kreipia į
gerinimą turimų modelių ir kū-
rimą naujų. Dabar USA gami-
nasi tik apie 135 lėktuvus per
savaitę. Gamyba numatyta iš-
plėsti iki 900 lėktuvų mėne-
siui.

Sovietų Rusijos gamyba sie-
kia 1000 — 1800 lėktuvų mė-
nesiui. Tai reškia dvigubai
daugiau, negu USA. Matomai
Sov. Rusija sustabdžiusi lėktu-
vų gerinimą ir naujų modelių
kūrimą ir perėjusi į masinę ga-
mybą. Ypatinai stengiasi kuo
daugiau pasigaminti MIG 15
naikintuvų. Situacija kelia rizi-
ką. Šiuo metu Sov. Rusija yra
žymiai pranašesnė lėktuvų ko-
kybe 1954 m., kai numatyta
lėktuvus masiškai gaminti.

Lėktuvų modeliai pasensta
labai greitai. Todėl pigiau kai-
nuoja juos gerinti, negu masi-
niai pagaminti ir jau pasenu-
sius, keisti kita masine gamy-
ba. Naikintojo kaina pakilo
nuo 26.000 iki 179.000 dol. Ant
rojo pasaulinio karo B-17 kai-

navo 402.000 dol. Boeing B
47 bombonešis jau kainuoja
3.476.000 dol. Kaip matome
lėktuvų kainos labai greitai ky-
la. (J.).

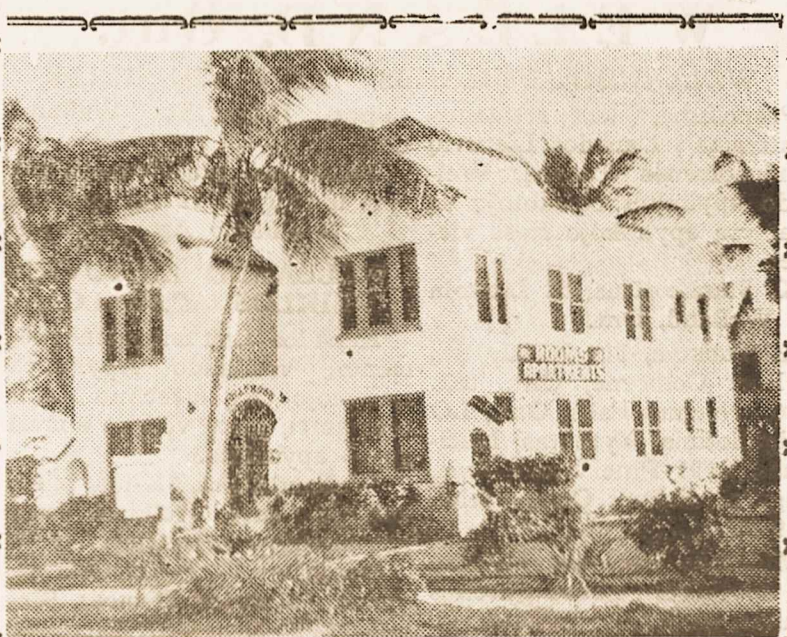
AUKSCIAUSI TELEVI- ZIJOS STIEBAI

Montrealis ir jo priemiesčiuose
se matome jau nemažą televi-
zijos priėmėjams skirtų stiebų.
Jie yra gana aukšti ir savotiš-
kai įrengti. Bet telesiuntėjai
yra reikalingi ypatingai aukštų
stiebų, jeigu norima, kad jų sto-
tys toli siektų. Mat, televi-
zijos siuntimas yra sudėtinges-
nis, sunkesnis, su didesniu kie-
kiu klavinių, negu radijo siun-
timas. Klaviniams nugalėti
daromi aukšti stiebai. Ameri-
kos Idecos bendrovė gavo užsa-
kymą pastatyti du televizijos
stiebus. Tie stiebai statomi ra-
dijo stotiai WTMJ Milwaukee,
Wisc., ir WBEN, Buffalo, N.
Y. Pirmas stiebas bus 1.017
pėdų (310 metrų) aukščio, o
antras — 4.057 pėdų (322 m.).
Pastarasis savo aukščiu susily-
gins su aukščiausiu pasaulio te-
levizijos stiebų, pastatytu sto-
čiai WCON, Atlanta, Pa. Abu
stiebai bus trikampio konstruk-
cijos.

Bell Telephone laboratorij-
oje, Murray Hill, N. Y., neseniai
įrengtas naujas nepaprastai
tikslus „vyriausias laikrodis“.
Numatoma, kad jo pra-
silenkimas su tikslu laiku ne-
prašoks 0,0001 sekundės per
dieną, t. y. 1 sekundę per 30
metų!

Tokio pasakiško tikslumo pa-
siaptis glūdi keturiuose kvarco
kristaluose, kurie nuolat virpa
100.000 ciklų per sek. dažnumu.
Tų kristalų dažnumas kontroliuoja
specialę elektros srovę tikslumu
1:1.000.000.000.

Tas „vyriausias laikrodis“
vadinamas Bell sistemos pir-
niu dažnumo standartu ir yra
palyginamasis mastas tiksliesiems
dažnumo matavimams visoje
Bell sistemoje. Radijo tinklo
laikrodžiai kontroliuojami taip
pat šiuo įrengimu. Laikrodis
sudarytas iš 600 elektroninių
lempučių. Energija imama iš

JOS. YASAUSKIS

1720-24 Buchanan Street, Hollywood, Florida.
Graziausia ir patogiausia vieta
Vakacijoms, tai pal-
muotame Hollywood Floridoj. Apartamentus užlaiko-
me pirmos rūšies su visais patogumais. Kviečiu visus
lietuvius atsilankyti į saulėtą Floridą, nes čia būna
nuolatine vasara. Svečius iš geležinkelio stoties parsive-
žame, paskambinus telefonu 3290.

akumuliatorių baterijos, kuri
užkraunama iš tinklo. Yra nu-
matyta ir atsarginis generato-
rius tai baterijai užkrauti. Įren-
gimas patalpintas pastate, kur
palaiškoma pastovi temperatū-
ra su maksimaliniu temperatū-
ros svyravimu 2 laipsniai F.

(T. Ž.)

PUSANTRO TUKSTANČIO METŲ PYPKĖS

Kasinėjant Šveicarijoje seno
vės pastatus Aveches srityje, ras-
ta pypkių iš 3-čio šimtmečio
K. G. Pypkės kukavinės, kiek
mažesnės, negu dabar naudo-
jamos. Spėjama, kad tuomet
europiečiai rūkė ne tabaką,
bet agonas ar kanapes, kurių
svaiginamosios savybės Euro-
poje buvo žinomos jau iš se-
nesnių laikų.

Šis radinys įrodo, jog Euro-
pos žmonės rūkymą žinojo,
jeigu ne anksčiau, kaip Ameri-
kos žmonės, kurie naudojo ta-
bako rūkalus, tai bent lygia-
greičiau su Amerikos indėnais.

KAS NORI ILGAI GYVENTI,

turėtų nusipirkti Amerikoje iš-
leistą patarimų knygą „Food
Guide for Older Folks“, ku-
rioje surašyta, kaip turėtų mai-
tintis senesnio amžiaus, per 60
metų žmonės. Bet knyga yra
naudinga ir jaunesniems, nes ji
duoda nurodymų, kas ir kaip
valgyti, kad galėtų ilgiau gy-
venti.

LIETUVIŲ DEMESIUI

„Nepriklausomai Lietuvai“
reikalingi skelbimų ir prenu-
matų rinkėjai bei platintojai.

Ir skelbimų rinkėjai ir laik-
raščio platintojai reikalingi vi-
sose vietose, kur tikėtai gyvena
lietuviai — Kanadoje, kitose
Amerikos valstybėse, Austr-
lijoje, Europoje ir tt.

Dėl sąlygų, o taip gi gauti
informacijų, prašoma kreiptis į
„Nepriklausomos Lietuvos“ ad-
ministraciją, 7722 George St.,
Ville Lasalle, Montreal, P. Q.,
Canada.

Jono LADYGOS baldų studijoje „ARTIS“

priimami užsakymai ir pa-
taisymai sofų, fotelių
(chesterfields). „St. Lo-
uis Textiles“ medžiagų ir
baldų atstovybė fabriko
kainomis.
LIETUVIAMS SPECIA-
LI NUOLAIDA.
3 East Notre Dame St.,
Telefonas MA 1006.

ŽIEŽIRBOS

Kai patiems autoriams tenka kovoti...

„Naujienose“, balandžio m. monstuoja kiek kitoki, apgau
16 d. numeryje Alfonsas Gied lingesni, savo kūrybinių žaibų
raitis, iš Los Angeles miesto, gynimą. Jis nebeprisirašo pa-
tokiais štai žodžiais gina savo
varde. Tačiau ir jo metodas
eilų rinkinį „Dainos apie lais-
vę“: „Skurdu žiūrėti, kai kuk-
iūs kūrėliai patenka dideliame
mei. Žinoma, jeigu jis būtų pa-
išminčiui į rankas ir su jais el-
giasi, kaip norina: pirmiausia
pavadinama poezijos knygute,
gal tada paaiškėtų, kad, elegi-
gi, to paties sakinio kaimynys-
teje — jau paaukštinama į kny-
gą, o dar toliau — toje poezijos
knygoje visai poezijos neran-
dama, kaip kad vaikščiodamas
po beržyną, nerastumei nė vie-
no beržo... Kadangi, apie ma-
no knygelę „Dainos apie lais-
vę“ yra ir kitokių nuomonių,
tai viso to bendrai išvadai ran-
du tinkamiausiu vieną iš dau-
gelio tame pat „Drauge“ spaus-
dinamų Cicero aforizmų: „Bū-
ti pagirtam gerųjų arba būti
peikiamam blogųjų — tas
pats“.

Nepirmas tai reiškinys (de-
ja, tikriausia, ir nepaskutinis!)
kai patys autoriai išeina bartis
su recenzentais. Ligi šiol pas
saulinę literatūrą tai retas
reiškinys. Šia prasme, — mes
ukrai pažengę kultūros laiptais
labai augstai. Bet gerbiame
Giedraičiui noretume vis dėl-
to, rizikuodami nustoti jo ma-
lonės, pasakyti, kad M. Janu-
lis tikrą tiesą pasakė apie jo
eilų knygą: ten nėra nė lašo
poezijos. M. Janulis tik apsi-
riko pačią Giedraičio knygą
pavadinamas poezijos knyga,
kaip tai visai teisingai pastebė-
jo pats autorius Giedraitis.

„Dainos apie laisvę“ tėra eiliuo-
tų ir gerokai nesklaidžių pa-
reikšimų rinkinys. Nepadaro
jo geresniu nei toji aplinkybė,
kad autorius į jį sudėjęs savo
politines pažiūras. Politika su
literatūra nieko bendro neturi.

Tų pačių „Naujienų“, ba-
landžio mėn. 12 d., šeštadieni-
nam literatūros priede ir kitas
nuskriaustas autorius — save
vadinąs jaunu poetu — pade-

SIURPI NELAIME.

Kawene, Ont. Prie tiesimo
naujojo transcanada kelio dar-
bų, kertant mišką, bal. 16 d.
sužeistas mūsų bendradarbis
latvis Alek Logins, be sąmonės
išvežtas į Port Artur ligoninę.

Gydytojo konstatavimu —
ziauriai sužeista galva, lūžęs
sprandas, suardyta visa nervų
sistema — paralyzuotas, maža
vilties pagydyti. Tai vis sku-
bėjimo ir neatsargumo auka.
J. Žemaitis.

AMERIKOJE „NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ“ GALIMA GAUTI:

J. Sodaitis, „Gabijs“, 340 Union A., Brooklyn, N. Y.
J. Karvelis, 4434 S. Fairfield Ave., Chicago 32, Ill.
L. Vismantas, „Nėringa“, 1606, 25th St., Detroit 16,
Mich.
Vl. Pauža, 9124 Quincy, Detroit 4, Mich.
Knygynas „Nemunas“, 3143, So. Halsted St., Chicago,
Mr. J. Kelėčius-SIGNS, 3352, So. Halsted St., Chicago,
Mr. S. Tverijonas, 3301, So. Halsted St., News Stand,
Chicago,
Mr. D. Krause, 3500, So. Halsted St., News Stand,
Chicago.

Dr. Roman Pniewski

Daugelį metų praktikavęs didelėse ligoninėse ir
klinikose Europoje ir Amerikoje.

VIDAUS LIGŲ, AKUŠERIJOS IR VENERINIŲ
LIGŲ SPECIALISTAS.

3537 PARK AVE. Montreal. Tel. HA 7623
Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų.

TABAKO ŪKININKAMS

tautiečiams išpildau nemokamai

INCOME TAX RETURNS

Pradedant nuo balandžio mėn. 1 dienos.

CHARLES POCIUS REAL ESTATE &
INSURANCE BROKER

TILLSONBURG, Ont.

Tel. 829 J

DĖMESIO! TORONTE VEIKIA

LIETUVIŠKA BATŲ REMONTO DIRBTUVĖ.

Atliekami ir skrybėlių ir batų valymo darbai. Atidary-
ta nuo 7.20 ryto iki 9 val. vak., išskiriant sekmadienius.
SAV. S. ANDRIEKUS. 812 Dundas Str. W. Toronto.

Lietuviai laikrodininkas, turįs ilgametę praktiką,

ŽUKAS ANTANAS

Tel. TR 4321 1434 Rolland Ave., VERDUN.

priima pataisymams įvairius laikrodžius.

Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai.

Kainos žemesnės kaip kitur. Už pataisymus garantuoja.

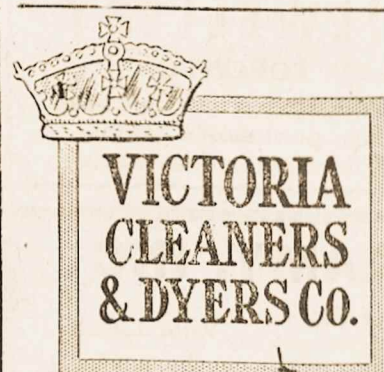
Kreiptis vakarais po 6.30 val.

SOTUS ALKANAM PADEK

AID OVERSEAS, INC., 3133 S. HALSTED ST. CHICAGO 8, U. S. A.

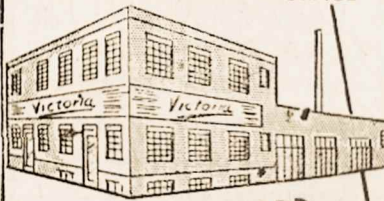
Bendrovė siunčia maisto siuntinius į Vokietiją ir kitus kraštus, išskyrus SSRS. Pristaty-
mas trunka apie 17 d., nes siuntiniai siunčiami iš Europos sandėlių. Pilnas draudimas.
Reikalaukite pilno siunt. sąrašo.

Siuntin. Nr. 3 — \$ 6,20	Siunt. Nr. 10 — \$ 6,40	1 sv. šokolado	Siunt. Nr. 24 — \$ 11,50
4 sv. rūkytų lašinių	2 sv. rūkytų lašinių	2 sv. cukraus	5 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaušinių taukų	2 sv. kiaušinių taukų		3 sv. kiaušinių taukų
2 sv. margarino	2 sv. margarino	Siunt. Nr. 19 — \$ 9,95	2 sv. margarino
1 sv. margarino	1 sv. degintos kavos	4 sv. rūk. lašinių	1 sv. deg. kavos
1 sv. kiauš. mėsos	1 sv. kakavos	2 sv. kiaušinių taukų	2 sv. kakavos
	1 sv. šokolado	2 sv. margarino	2 sv. šokolado
Siuntinys Nr. 6		2 sv. marmelado	2 sv. marmelado
A. 10 sv. cukr. — \$ 2,60	Siunt. Nr. 12 — \$ 6,40	1 sv. deg. kavos	2 sv. sūrio 40% rieč.
B. 20 sv. cukr. — \$ 4,70	2 sv. rūkytų lašinių	1 sv. šokolado	
Siuntinys Nr. 7	2 sv. kiauš. taukų	2 sv. kakavos	Siuntinys Nr. 25
A. 10 sv. kv. miltų \$2,50	1 sv. deg. kavos	4½ sv. cukraus	E. 9 sv. kiauš. t. \$ 5,25
B. 20 sv. kv. miltų \$3,90	1 sv. kakavos	2 gab. tualet. muilo	C. 15 sv. k. tauk. \$ 8,00

EXPERT CLEANING & DYEING
SERVICE FOR CLOTHES AND
HOUSE FURNISHINGS OF
ALL DESCRIPTIONS.
MINOR REPAIRS.
RUGS AND CHESTERFIELDS
CLEANED

CITY-WIDE PICK-UP
AND DELIVERY
FUR AND GARMENT STORAGE

2832 ALLARD
TR. 1135

MONTREALIS 2836

Allard Tr.1135

Mes valome ir dažome
įvairius, kaip vyriškus
taip moteriškus drabužius.
Taip pat išvalome apsiaus-
tus nuo lietaus uždedami
jiems „Drex“, kad nepa-
leistų vandens ir būtų
gražesnę išvaizdą.

Taipgi valome visokiau-
sios rūšies karpetus ir fo-
telius (Chesterfields), gar-
dinus lengvus ir sunkius.
Sutaisome rūbus (iširi-
mus), išiuovame sagas ir
pan. Kiekvieną orderį pa-
imame iš namų ir pristato-
me į namus.

Už mūsų atliktą darbą
garentuojame.

Dėl informacijų prašome
telefonuoti: TR 1135,
galima šaukti lietuviškai.

Lietuviai savininkai:

J. Matulaitis,

J. Kriaučiūnas,

A. Majauskas.

Rūta

LIETUVIŠKA MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVĖ
JŪSŲ PATARNAVIMUI.

PRAŠOME APLANKYTI.

7730 Brodway St. (kampas 8 Ave.).

Ville Lasalle.

A. GAURYS.

Telefonas: HE 0100

NELAIMĖJE NETEKSI VISKO,

bet

Alberto Norkeliūno

Agentūroje

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

uz \$0.01 \$1.000.00

.01 per dieną apdraudžia Jūsų visą turtą iki \$ 1.000.

Sąžiningas patarnavimas visose draudimo srityse.

Agentūra atstovauja 8-as iš rimčiausių draudimo b-vių.

5637 Jeanne D'Arc Ave., Montreal 36, Que.

Telefonas: CI 2363

PRIE NIAGAROS

BŪSIMOSIOS ELEKTROS JĖGAINĖS

Remiantis Niagaros Hydrogana — Sir Adam Beck — Nia Rajono duomenimis bei sekant sparciu tempu besivystančią naujosios elektros jėgainės statybą, susidaro įdomių duomenų, ką ir mėginu, nors ir trumpai pavaizduoti...

Išivaizduokite beveik horizontalų — mažu kampu lendantį į žemę tunelį, bet pakankamai didelį, kad jame galėtų dingti net keturių aukštų namas, kaip maža žuvelė — lydekos nasruose. Pats tunelis bus 5½ mylių ilgio — po Niagaros miestu; ir tuo pačiu pats didžiausias šios rūšies tunelis visame pasaulyje. Jo kasimas prasidės už — 2 savaitių. Paruošiamieji darbai jau baigti. Šalia numatytos tuneliui linijos yra išgręžtos 5-kios didelės skylės po kelis šimtus pėdų gylumo, per kurias kels į paviršių išraustus iš būsimosio tunelio akmenis, uolas. Prie pačio tunelio dar prisidės 2½ mylių ilgio atviras kanišas. Šiuo tuneliu — kanalu vanduo, paimtas prieš krioklį, kris vėl į tą pačią Niagaros upę — tik 7-nias mylias žemiau krioklio. Visgi, kol visa tai bus įvykdyta, darbas užsitęs 4 — 5 metus. Tikėtai vienas tunelis numatytas baigti ligi 1. 3. 1954.

Jo kasimo darbą paėmė dvi atskiros statybos bendrovės. Tuo pačiu, nė viena bendrove negalės dominuoti tunelio kasimo darbuose, nes kiekviena jų turi atskirus savo darbo rūkus. Numatyto tunelio diametras 51 pėdos, bet, kai jis bus sustiprintas betonu, diametras bus tik 45 pėdų. Vien tik to tunelio sustiprinimams bus sunaudota betono tiek, kad pilnai užtektų pastatyti tokia kitą el. jėgainę, kaip Des Joachims. Arba išlieti šaligatvį, standartinio tipo (4-rių pėdų platumo ir 4-rių in. storumo), kaip kad nuo Niagara Falls ligi Edmontono, t. y. maždaug 2000 mylių ilgio ruožas.

Pats tunelis galės paimti net 40.000 kubinių pėdų vandens per sekundę. Ta vandens masė krisdama žemyn, varys 7-nias turbinas, kurių kiekviena gamins po 100.000 arklio jėgų (75.000 kw.). Sudėję visa tai į krivą gausime 700.000 arklių jėgų (525.000 kw.). Iš to matome, kad naujoji jėgainė bus žymiai didesnė net ir jau už besirandančią didžiausią Kanadoje prie Niagara Falls jėgainę — Sir Adam Beck — Nia gara No. 1, kuri gali gaminti tik virš 500.000 arklio jėgų (375.000 kw.), bet visą laiką jaučia trūkumą vandens, kas kartais neleidžia net viso pajėgumo išnaudoti.

Tikimasi, kad naujoji el. jėgainė su eile mažesnių, besirandančių prie Niagaros upės, galės pilnai aptarnauti visą Pietų Ontario dalį ir tuo labai daug padės tame rajone besivystančiai pramonei.

Tarp kita ko tenka paminėti ir tai, kad paimtas iš upės vanduo tuneliu nusileis žemyn net ligi 300 pėdų. Pabėgęs kurį laiką horizontaliai vanduo tuneliu mušis į žemės paviršių, net 30 laipsnių kampu aukštyn. Iš čia vanduo išsilis į atvirą kanalą, kurio vandens paviršius labai mažai skirsis nuo tunelio iš upės įbėgančio vandens paviršiaus taško. Ir, tuo pačiu, kritimo tarpas (nuo kanalo vandens paviršiaus ligi apačioje besirandančios upės vandens paviršiaus) susidaro net per 300 pėdų.

Pažymėtinas ir tas faktas, kad tunelį reikės iškalti uoloje, kuri susidariusi iš kelių akmenų rūšių. Arti 20 milijonų tonų akmenis ir žemės reikės pašalinti iš minimo tunelio. Visos tos masės išvežimui reikės 1.350.000 didelių, 15-kos tonų sunkvežimių. Ir jeigu visus tuos sunkvežimius sustatysime į vieną liniją — vieną liečiant kitu, tai susidarytų 6.500 mylių ilgio virtinė. Tai tas pats, kaip kad per visą Kanadą nuo Atlanto ligi Ramiojo vandenyno ir atgal.

Pati jėgainės statyba derinsis jau su ankščiau statytų jėgainių metodu. Tik šį kartą prie pat upės teks iškasti 25 pėdų gylį duobę — žemiau upės lygio, kad turbinos turėtų daugiau erdvės ir kad lengviau jos galėtų į upę išmesti iškviotą vandenį. Kad visa tai būtų galima atlikti sausumoje — tarp upės ir tos duobės yra statomas barjeras, kuris neleis vandeniui patekti į tą duobę, ar bent dalinai nuo didesnio kiekio vandens apsaugos.

Kad sunkvežimiai galėtų privažiuoti prie pačios jėgainės pamatų, teko išvesti kelią, kurs eina nuo ligi jėgainės pasviręs 6 laipsnių kampu ir nusileidžia žemyn apie 300 pėdų. Šiaip yra pakankamai platus, kad galėtų

WELLAND, Ont.

WELLANDO APYLINKĖS LIETUVIŲ ŽINIAI.

Pranešame, kad artinantis rinkimams į Kanados Lietuvių Bendruomenės Tarybą, Wellando apylinkės balsuotojų sąrašai yra apylinkėje šiose vietose:

K. Stankevičius, 82 Linkoln St., Welland, Ont.
G. Skaistys, 114 Killaly St., E. Port Colborne, Ont., telf. 9036. Niagara Falls, Ont., LO K įgaliotinis Vytautas Mačikūnas, 2197 Pine Grove Ave., Niagara Falls, Ont., telf. 4849-R.

Minėtose vietovėse kiekvienas apylinkės ribose gyvenantis lietuvis, turintis teisę balsuoti, gali pasitikrinti, ar jis yra įtrauktas į balsuotojų sąrašus. Neuzsiregistravę tautiečiai ten pat galės užpildyti registracijos korteles.

Wellande balsavimų būstinė numatyta: Slovakų klubo patalpos, Hagar St., Welland, Ont. Balsavimai prasideda 10 val. ryto ir baigiasi 12 val. nakties. Wellando Ap. LOK-tas.

WELLANDO LIETUVIŲ VEIKLOS APŽVALGA

Kanados Lietuvių Bendruomenės, Wellando Apylinkės Laikinojo Organizacinio Komiteto antrų metų veiklos apžvalga — apyskaita.

Wellando ALOK-tas laike antrųjų savo veikimo metų yra nuveikęs sekančią:

Surošta: 1) Penki vieši minijimai (Motinos Dienos; Birželio 14; Rugsėjo 8; Lietuvos Kariuomenės Šventė; vasario 16-toji) 2) Apylinkės vaikams nuo 0—14 metų amžiaus Kalėdų eglutė, 3) Dvi gegužinės. 4) Vienas šokių vakaras-vaidinimas, suvaidinant vietinėms pajėgoms 2 veiks. veikaliuką „Kurtuvės“. 6) Pravestos apylinkės lietuvių tarpe dvi Tautos Fondui rinklavo, atsilankant į namus. 7) Pasiūsta, birželio mėn. 14 dienos minėjimo metu priimtos rezoliucijos: Jungtinėse Tautose, Zmogaus Teisių Komisijai; Kanados Ministrui Pirmininkui, VLIK-ai ir vietos angliškai spaudai. Iš aukščiau paminėtų įstaigų ir rezoliucijas gauti palankūs atsakymai, kurie buvo paskelbti Kanados lietuvių spaudoje. 8) Komiteto pastangomis suorganizuota ir veikia šeštadieninė lietuviška mokykla, kurią šiuo metu išlaiko ir tvarko tėvų komitetas. 9) Pravesta b-nės nariui Juozui Skudučiui į nelaimę patekusi rinkliava suma į 82 dolerių. 10) Pasirūpinta lietuviška programa Wellando tautų festivalyje. 11) Komiteto nariai susirinko 11 posėdžių. Šiuo metu komitete atstovauja iš trijų organizacijų įgalioti atstovai (KLT-bos 2; KLS-gos 2; „Verslas“ 1).

Apylinkėje suregistruota lietuvių 260, iš kurių suaugusių 175 asmenys (per 18 mt.) likusieji 85 mažamečiai. Komitetas įsigijo žemiau išvardintą turtą:

KEISDAMI ADRESUS nepamirškite pasiųsti 25 c. (smulkiais pašto ženklais).

LIETUVIS BATSIUVYS. Pataisymai ir užsakymai. 4666 Park Ave, Montreal. Telefonas: DO 0357.

7582A, Rue Edouard, Ville Lasalle TR. 7412.

SUPERIOR REAL ESTATE Co.

Gerard Cool 4337 Verdun Ave., Verdun. YO 3323. J. Alcide Blais, 29—4ieme Avenue, Ville Lasalle. TR. 7849.

ŽURNALAI, naujaisi BELETRISTIKOS LEIDINIAI ir įvairių sričių MOKSLO KNYGOS vokiečių kalba tiesiog iš Vokietijos per lietuvišką importo ir persiuntimo firmą.

Reikalaukite mūsų kainoraščių!

A. PAULAITIS

Import - Export

23 Romsey St. Boston 25, Mass U. S. A.

DANUTĖ STRAZDAITĖ

321 Oakwood Ave., Toronto, 10.

GORDON'S BEAUTY SALON

Daro pusmetines ir įvairias vienkartinės šukuosenas, dažo ir kerpa plaukus. Kiekvienu metu (išskyrus sekmadienius) galima susisiekti telefonu: OR 8081.

BOURBONNAIS REFRIGERATION SERVICE

273 — 1 Ave., Ville Lasalle.

Tel. TR 8351.

Saldytuvų ir įvairių elektrinių motorų taisymas.

DIDELIO PATYRIMO VALYMAS - TAISYMAS

DE LUXE CLEANERS

Paėmimas ir pristatymas dieną ir vakarais. Sav. P. Rutkauskas Tel.: NE 5-0303; 143 — 8 Lachine.

1. Anglišką didelę stiebo vėliavą, 2. Lietuvišką stiebo vėliavą (vilnonę), 3. Dvi lietuviškas koto vėliavas (vilnones), 4. Pieštą droblę (24x20) vyties ženklą su rėmais, 5. Dokumentams metalinę spintą, 6. Ruošomą mašinėlę „Royal“ (mašinėlė kainavo 103.00 už kurią įmokėta 33.50 dol. likutis yra šiuo metu komiteto skola).

Piniginė apyskaita.

Pajamos:

1. Likutis kasoje 1951 metų balandžio 1-ai dienai \$ 174.79
2. Gauta pajamų iš surengtų parengimų 539.67
3. Surinkta aukų Tautos Fondui \$ 380.05
4. Gauta už Genocido knygą \$ 2.00

Viso: \$ 1096.51

Išlaidos:

1. Pasiūsta T. Fondo atstovybei, Kanadoje... \$ 467.55
2. Pasiūsta C. LOK-ai organizaciniais reikimams \$ 30.00
3. KLB Krašto Tarybos rinkimines išlaidas \$ 35.40
4. Išlaidos už skelbimus, lietuviškoje spaudoje \$ 52.50
5. Išlaidos už važinėjimus b-nės reikalais \$ 47.35
6. Raštinės reikmenys ir rašoma medžiaga \$ 13.99
7. Telfoniniai pasikalbėjimai b-nės reikalais \$ 11.70
8. Pašto išlaidos \$ 14.14
9. Pasiūsta lietuvių gimnazijai į V. Vokietiją .. \$ 25.00
10. Išgauta turto \$ 103.06
11. Pasiūsta į V. Vok. pašaipa stud. V. Vaitkevičiui \$ 11.10
12. Padengtos išlaidos rengtos k-to Kaledų eglutės \$ 92.77
13. Padengtos išlaidos susidariusios su lietuviška programa Wellando tautų festivalyje \$ 69.28
14. Įvairios išlaidos \$ 36.52
15. Kasoje pinigais š. m. balandžio m. 1-ai dienai. \$ 86.15

Viso: \$ 1096.51

Vienas tūkstantis devynios dešimtys šeši doleriai ir 51 ct. P. S. 5-je eilutėje padarytos išlaidos: važinėjant lk. rinkimo. Tautos Fondui aukų, vykstant į Porf. Kaminsko pranešimą Hamiltone, kelionė minėto asmens į Wellandą daryti pranešimo ir kiti įvairūs važinėjimai susiję su minėjimais ir pan.

Keturioiliktose eilutėse įvairiose išlaidose įeina: apmokėjimas neįtrauktų smulkių s-tų į parengimų apyskaitas, LOK (centrai) už Kanados Lietuvių Registracijos kortelės, p.Simonaitienei važinėjant b-ės reikalais susilaužius koją, gėlės ir kitos smulkesnės išlaidos, dėliai kurių atskiros pozicijos piniginei apyskaitoje neužvestos.

Kanados L. B-nės Wellando A. LO Komitetas.

AUDZIU TAUTINIUS RŪBUS,

juostas, pagalvėles, staltiesėles, užuolaidas ir kt. Neaukštos kainos. 288—6th Ave. Ville La Salle. Ald. Bobénaitė-Puniškienė.

PARDUODAMA PUIKI IR DIDELĖ FARMA SU DIDELIAIS NAMAIS. Tik 45 mylios nuo Montrealo, Jolietto, Que. \$ 11.500, išmokėjimo sąlygos pagal sutarimą. Teirautis telef.: EL 5674 (Montreal).

LIETUVIAI PAS SAVUOSIUS!

National Restaurant

Lietuviškas Restoranas. SAV. M. ŠUKYS.

633 Church Ave (prie Verdun Ave) arti naujosios lietuvių bažnyčios. Tel. TR 0141. Atdara kasdien ir sekmadieniais po pamaldų.

PRITYRĘS KVALIFIKUOTAS

LIETUVIS LAIKRODININKAS

STINSON'S JEWELLERY

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brangybes. Garantuotas darbas, prieinamos kainos. Krautuvė atidaryta kasdien iki 8 valandos vakaro.

BELLAZZI - LAMY, INC

TR 5151 7679 George St., Ville Lasalle. Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai. Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

Lietuviška moterų kirpykla

DARO ŠUKAVIMUS, PUSMETINIUS IR TRUMPA-LAIKIUS FRIZAVIMUS, DAŽYMĄ IR KT. Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ (B. M. Dodon).

2521 CENTRE St., Montreal. Tel. FI 0208.

Gražiausias mūsų Tėvynės prisiminimas, tai V. AUGUSTINO Lietuvos vaizdų knyga.

TEVYNĖ LIETUVA

(Our Country Lithuania)

Kaina \$ 5.—, o odiniame įrišime \$ 12.— Užsakymus su pinigais siųsti tiesiog į leidyklą: Povilas Ališauskas, 107-17 118 Str. Richmond Hill 19, N. Y., U. S. A.

JAU IŠEJO IŠ SPAUDOS

KAZIO BORUTOS KNYGA BALTARAGIO MALŪNAS

Baltaragio Malūnas — knyga, kurią 1945 m. rudenį bolševikai per apsirikimą išleido Lietuvoje, bet tuojuo surinko iš visų knygynų ir sunaikino.

Baltaragio Malūnas — knyga, kuri primena mums Lietuvą visame jos puikume, kurios puslapiuose tebedvelkia Lietuvos vėju ir arimų kvapu, kurioj vaizduojamo kaimiečio vargai ir rūpesčiai toki mažučiai ir mieli, palyginus juos su šiuo šiuo šiandienybė.

Baltaragio Malūnas — knyga, kokių mažų mūsų pokarinėje literatūroje, kuri mums parodo mūsų kraštą ir lyjant, ir saulei šviečiant ir vėjams užaujant, o autorių pačiame talento subrendime.

Baltaragio Malūną išleido Knygų Leidykla Terra. 256 psl., kaina \$ 2,50. Reikalaukite: Terra, 946W. 31 Pl., Chic. 8, Ill.

J. GRAŽYS

SIUVU NAUJUS IR TAIŠAU SENUS KAILINIUS PALTUS.

DUODU GERĄ KAILIŲ PASIRINKIMĄ.

DARBĄ ATLIEKU SĄŽININGAI IR ŠVARIAI.

KAINOS PIGESNĖS KAIP KITUR.

688 ALLARD Ave, Verdun. Telefonas HE 5853.

Kreiptis po 6 val. vakaro, šeštadieniais — visą dieną.

HAMILTON

STAMBESNĖS AUKOS TAUTOS FONDUI.

Ir šiais metais K. L. B. H. A. V-bai suruošus Vasario 1-6 minijamą hamiltoniečiai gausiai aukojo Tautos Fondui.

Kaip jau anksčiau trumpai apyskaitoje buvo paminėta pagal aukų sąrašus prie įėjimo buvo surinkta 377,90 dol., už programą 11,98 dol., viso 389,88 dol.

Minėjimo išlaidų susidarė 156,17 dol. Likęs grynas pelnas 233,71 buvo perduotas Tautos Fondui.

Gaila, laikraščio redakcija atsisako spausdinti ilgesnius aukotojų sąrašus, nors mums pažįstamiems viens kitą, skaičiai ir pavardės aiškiau byloja už pagirų korespondencijas.

Atsipašydamas aukojusių po 1 dol. (šių buvo dauguma) ir mažiau, čia tepaminėsiu stambesnes aukas.

Po 5 dol. aukojo: Sutkaitis Ged., Dubinskas, Kriaučiūnas J.; po 4 dol.: Sakalas P.; po 3 dol.: Kelečius, Jonika A.; po 2 dol.: Virbickaitė St.; Zauka V., Mikšys K., Petraitis, Slavinskas, Šniūolys, bulionis, Va

ievičiai, Mikšys J., Levinskas, Levinskas L., Valaitis Jer., Slučkas, Bucevičiai, Jankūnas Alb., Giedraitis J., Svilai, Rescius, Arelis, Petkūnas J., Kun. Dr. adarauskas J., Grinius, Pr., Merkevičius, Jackinas, Palmer J., Karaliūnas J., Pauksys, Obcarskis, Petrūnas, Šešgelis, Kunkulis, Jankūnas Ant., Tiškevičius Š., Povilanskas J., Zabaraukas P., Nikauskas St., Pilibaitis A., Tarvydas, Žulys P., Stonkus Z., Girdvamis J., Mikalonis V., Keženaitis V., Kadžiulis S., Stankevičius V., Žvirblis J., X. Y., Trumpickas M., Gužas P., Leilonos P., Murauskas J., Barunas L., Bakšys St., Stonkus J., Bartninkas V., Seniūnas J., Pratevičiūtė P., Milašius B., Petkūnas J., Aponiūnas Br.; po 1,5 dol.: Pusedrienė, Mačys J.; po 1,25 dol.: Stankus.

Gal kieno kiek iškreipta pavardė, besukubant, pasirašė neįskaitomai, ar nenugirsta, atleiskite.

Išdininkas.

— Š. m. gegužės mėn. 4 d. Hamiltono Liet. Kat. Mot. Draugija rengia Motinos Dienos Minėjimą.

11 val. ryte lietuvių bažnyčioje už motinas bus laikomos šv. Mišios, kurių metu bus rinkliava vargstančioms Vokietijoje motinoms šelpti. 4 val. po pietų, St. Michael's salėje, 213 James St. North., įvyks minėjimas. Programoje — daugiavaičių motinų pagerbimas, p. buv. gimnazijos direktoriaus Serg. Treigio paskaita ir meninė dalis.

Visus Hamiltono ir apylinkės lietuvius kviečiame gausiai atsilankyti.

Hamiltono Liet. Kat. Mot. Draugijos Valdyba.

DAR APIE „AUKURĄ“.

„NL“ 14 Nr. Hamiltono korespondencijų skyriuje patalpintas straipsnelis — „Aukuras“ ir jo kelias. Pairsrašės „Hamiltonietis“. Dėl šito straipsnelio norėčiau ir aš kait pasisakyti, nes tai liečia ir mane, kaip „Aukuro“ anrį.

Džiugu yra girdėti, kad „Hamiltonietis“ nesigailėjo palieti truputį rašalo dėl „Aukuro“, tačiau kaip matosi iš straipsnio, atrodo, kad jis labai mažai turi uspratimo apie sąlygas.

„Hamiltoniečiui“ been pats opiausias klausimas yra — kas verčia „Aukurą“ nusivertinti? Jei visą „Aukuro“ darbą skaitysime nusivertinimu, tai ir at sakymas bus labai trumpas ir aiškus — „Aukuro“ noras kiek galima daugiau pastatyti gerų ir rimtų veikalių.

Atrodo, kad nėra žinoma, jog visos „Aukuro“ pastatytos premjeros dar nedavė jokio pelno, bet tik nuostolių. Visai teisinia, kad „Aukuriečiai“ už savo įdėtą darbą negauna jokio atlyginimo. Atrodo, kad to ir turėtų pakakti, kad jie nuraikia savo visą ir poilsio ir laisvą laiką, dažniausiai keliau į tiesiai iš repeticijos ir darbą arba atvirksčiai, neretai nutaunkdami net darbo valandas, ir atiduoda „Aukurui“ visą, ką turi savo sielose. Būtų neįmanoma norėti, kad „Aukuriečiai“ savo lėšomis pastatytų vieną ar kitą veiklą, arba padengtų te atro nuostolius. Todėl ir yra rengiami šokių vakarai su trumpomis programomis, kurių paruošimas nereikalauja didelių išlaidų ir duoda šiek tiek pelno, už kurį padengiamas premjerų nuostolis, išigyjama teatrui būtiniausių dalykų — perukų, grimo, dekoracijų ir pan. ir duoda galimybės ruoštis naujo spremjeros pastatymui.

Visai teisingai pastebėta, kad „Aukuro“ tikslas yra gyvat kultūrinis, tačiau „Aukuras“ ir 1952 metias negalės patsi.

NAUJIENA HAMILTONE!

Š. m. gegužės 17 d. RUMUNŲ salėje, 20 Murray St. W. statomas labai įdomus 2 veiksmų vaizdelis iš dabartinių kovų Lietuvoje

„Kelias į Laisvę“

Vaizdelis parašytas hamiltonietės Zinaidos Grabauskaitės-Sukienės, režisūra p. Vilimaitienės, vaidina: Stasevičius, Panavas, Laugaly, Sutkaitytė, Latauskaitė ir pati šio veikalo režisiorė.

Dekoracijos, kokių dar Hamiltonas nematė, torontiško Br. Grikenio ir hamilt. St. Dramanto.

Išpūdingi šviesų efektai! Po programos šokiai.

Maloniai kviečiame visus tautiečius į šį puikų pavasarinį vakarą.

Pradžia 7,30 vv.

TFA-bės Kanadoj Hamiltono sk.

keisti savo kelią ir bus privers bės tolimesniam „Aukuro“ ektas surošti vieną, kitą šokių vaizdavimui. karą su farsu ir trumpa komedija, kas, tikimasi duos galimybę „Aukuriets“.

Winnipeg

WINNIPEGAS AKTYVUMO ŽENKLE.

Motinos Dienos minėjimas įvyks antrąjį gegužės mėnesio sekmadienį, gegužės 11 d., 4 val. po pietų Winnipegio lietuvių klubo salėje — 240 Manitoba Ave. Programoje oficialioji ir meninė dalis, krioje pasireikš dainos, šokio ir muzikos meno vietiniai visokio amžiaus „virtuozai“. Lai būna ši kiini, visiems vienodai brangi kantorios, iki paskutinio atodūsio neribotos meilės ir pasiaukojimo Motinos pagerbimo diena.

Visi iš visur į lietuvių klubą pagerbti Motinai!

Rinkimai į Kanados Lietuvių Krašto Tarybą,

kaip jau anksčiau buvo skelbta, įvyks gegužės mėn. 24 dieną — šeštadienį. Tą dieną išpuola Dominijus šventė — „Victoria Day“, tad visi bus laisvi nuo kasdieninių darbų ir turės galimybę atlikti savo svarbią tautinę pareigą. Winnipeg apygardos rinkimų būstinė yra lietuvių klubas — 240 Manitoba Ave, kur balsavimams urna bus atidara visą 11 valandų — nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro. Iš esamų 4 kandidatų: J. Cingos, J. Januškos M. Jonuškos ir P. Liaukavičiaus, kiekvienas b-nės narys turi teisę balsuoti ne daugiau, kaip u; 2 kand-tus. B-nės nariu galima įsiregistruoti bet kada, iki rinkimų dienos ir net pacia rinkimų dieną atėjus balsuoti patiekiant savo vardą, pa

vardę ir adresą. Jokio išsiregistravimo mokesčio mokėti nereikia. Atsižvelgiant į rinkimų svarbumą, pageidaujama, kad kuo didesnis senųjų ir naujų lietuvių skaičius pareikštų savo norą dėl būsimio lietuvių bendruomenės centro sudėties. Nuo šių rinkimų rezultato priklausys tolimesnė Kanados lietuvių ir atskirų kolonijų veikla ir sėkmė. Tad gegužės 24 dieną visi į lietuvių klubą prieturų, atlikti savo tautinę pareigą.

J. J.

PADIDEJO KANADOS LIETUVIŲ KOLONIJA.

Tris dienas išstovėjęs „Cambera“ laivas Southamptono uoste, Anglijoje, balandžio 21 d. atplaukė Kanadon ir padidino lietuvių išeiviją Kanadoje šiais naujai avtykusiais lietuiviais:

1. Dravininkas Mikas su žmona Holga, sūnumi Rolandu ir dukterimis Lili ir Krista, na,

2. Tankus Elvinas su žmona Marta ir sūnumi Almu,

3. Janušauskas Vladas,

4. Juzikis Jurgis,

5. Navickas Antanas su žmona Elena,

6. Salcuns Pauls su žmona Ema ir dukterim Nijole.

7. Kap. Sokolovas Mikas, su žmona mok. Zigma.

8. Šneideraitis Rudolfas su žmona Marta ir sūnumi Maru.

Ž. K. S.

VEDA SKTN. INZ. J. BULOTA.
PLSS TARYBOS PIRMIJA

skautų garbės ženklais apdovanojo šiuos Kanadoje skautausikviečia sueigosna prelegentčius skautus: Padėkos ordenu v. s. Stepą Kairį; Lelijos Ordenu s. Zigmą Paulionį ir r. Herbertą Stepaitį; už Nuopelnus Ordenu v. sl. Petrą A. Pundzevičių; Tėvynės Sūnaus Zyminių sl. Apolnarą Gotceitą. Be to, ta pačia proga pakelti į skautininkų laipsnius: i Vyresniojo Skautininko laipsnį s. Vytautas Skrinskas; i Skautininko laipsnį ps. Stasė Šileikytė, i Paskautininko laipsnį v. valt. Vladas Rušas. Grabauskaitė-Mažeikienė ir v. sl. Vytautas Sabalis.

Laiks nuo laiko skautai panotos parapijos svetainėje suruošė vakarienę. Brangiems svečiams, kurie atsilankė ir tuo parėmė mūsų draugystę, reiškii širdingą padėką. Brangūs svečiai, nesurandu žodžių, kokiais galėčiau jums visiems padėkoti už taip didelę paramą, už ištiesimą mūsų pašalpinei draugystei pagalbos rankos. Be jų su paramos ji negalėtų geriau laikytis. Širdinga padėka už aukas gražiai loterijai. Taipgi labai dėkoju visoms talkininkėms — darbininkėms, kurios vakarienes metu taip gražiai talkino. Labai dėkoju klebonui kun. J. Bobinui už didelį pasidarbavimą vakarienes metu, o A. V. klebonui kun. Kubiliui ir kun. Rickui už atsilankymą.

P. O. Motuzienė.

PADĖKOS

BOSTONO SKAUTŲ PAVASARIO STOVYKLA.

Po Velykų Bostono vietininkijos 14 kęstutėnų praleido 5 žmagias dienas stovyklaudami bandančio pavasario gamtoje — Tewksbury, Mass. Ruošda mesi didesnei vasaros stovyklai, kęstutėnai iavinosi pionierijoje — pastatė 2 tiltus ir 2 bokštus, varžėsi šaudyme bei lengvoje atletikoje, vykdė skautiskus žaidimus — pratimus, gaminosi patys valgi ir pn. Praktiskųjų darbų tarpuose buvo gyvat diskutuojama įvairiomis auklėjančiomis temomis. Stovykloje visą laiką vyko individualinės varžybos tarp skautų, kurias laimėjo 1) Tautvydas Sležas, 2) Romas Leveckas ir 3) Elmoutas Mickūnas. Stovyklai vadovavo kęstutėnų draugininkas vyr. skilt. Alg. Banevičius.

Kęstutėnai reiskia padėką vietininkijos dvasios vadovui kn. J. Klimui už „pagerinimą“ stovyklos katilo 5.00 dol. auką, o taip pat jam ir skautų bičiuliams dr. Br. Kalvaičiui ir p. Jonui X. už nuvežimą ir parvežimą iš stovyklos.

PAS BOSTONO SKAUTUS.

Pavasarejant, Bostono liet. skautai suskato dažniau ištūkti iš būklo gamton. Jie be puikiai pavykusios stovyklos dar turėjo smagią motorizuotą išskylą Hartfordo (Conn.) vietininkijon. Pakely aplankė ir Manijapolį.

— Viskantas Alfonsas, 410 — 9 Ave., Ville Lasalle, P. Q., ieško Vlado Janavičiaus ir Kazio Girta.

JUOZAS KIRDEIKIS

prašomas atsilipti „N. L.“ Administracijon — gavome žinių iš Lietuvos.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

„N. L.“ Adm.

DOMAS BUČINSKAS

GENERALINIS APDRAUDEJAS

Lietuvis, apdraudimo atstovas, kuris atlieka visų rūšių apdraudimus, geriausiomis sąlygomis.

Skambinkite telefonu arba užeiškite:

Kasdien: Antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 iki 10 vak.

Nuo 9 ryto iki 7 vak.

Tel. Fa 6844

3664 St. Famille St.

Tel. HA 6708 Montreal, Que.

DOMINION AGENCIES BUREAU

16 Woolworth Bldg.,

PORT ARTHUR, Ont., CANADA

Kas yra suinteresuotas atgabenimu giminių ar pažįstamų į Canadą, prašau kreiptis į mūsų įstaigą, kuri jau ilgą laiką tvarko IMIGRACIJOS reikalus. Taip pat įvairių dokumentų reikalus: pasus ar pilietybės dokumentus ir laivams bilietus į įvairias pasaulio šalis.

LIUDESIO VALANDOI

KREIPKITES PAS

Laidotuvių Direktorių

C. Halpin Funeral Home Reg'd.

KOPLYČIA VERDUN — WILLIBRORD AVE KAM

PE, PRIE PAT AUŠROS VARTŲ PAR. BAŽNYČIOS

4500 VERDUN AVE, VERDUN. Tel. YO 3440

VIKTUTĖ BUGAILIŠKAITĖ

1280 King E., Hamilton, Ont.

AYRAINS BEAUTY SALON

DARO PUSMETINES IR ĮVAIRIAS TRUMPA-LAIKES ŠUKUOSENAS, DAŽO IR KERPA PLAUKUS. KIEKVIENAS DARBAS YRA GARANTUOJAMAS. TELEFONAS: 4-3566.

Atstovavimas įstaigose, patvirtinti dokumentų vertimai ir nuorašai, kalbinė pagalba turto sandėriuose, teismuose, mokesčių, imigracijos, vizų ir kiti reikalai

Jonas Zmuidzinis

Paryžiaus universiteto dipl. teisininkas:
3420 Drummond, Montreal, P.Q., Canada. Tel.: PL 6580

TEL. FA 0209

Joe's Butchery & Grocery

1918 FRONTENAC ST. (prie Ontario St.)

(buvusi Juozo Paplausko)

SAV. JUOZAS LAURINAITIS.

Visų rūšių maisto produktai ir įvairios mėsos bei mėsos gaminiai.

Gaminame šviežias ir rūkytas lietuviškas dešras. Taip pat prieinama kaina patarnauju sunkvežimiu.

GENERALINIS STATYBOS KONTRAKTORIUS

E.D. BELANGER & SONS

15 METŲ JŪSŲ TARNYBOJE

GARANTUOTAS DARBAS.

259 — 3 Ave., Ville Lasalle. TR 4588.

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ŽINOMAS

LAI DOTUVIŲ

DIREKTORIUS

J. H. BENOIT

Funeral Director

NELAIMIŲ ATVEJU VISADA PASIRUOŠES PADETI

2102 FULLUM ST.

AMherst 0694

MONTREAL

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS.

Gegužės 4 d. Lietuvių šešvakarę, kuriame bus įdomi pro tadieninė „Aušros Vartų“ parapijos mokykla ruošia viešą motinos minėjimą.

Tą dieną 10 val. bus iškilmingos pamainos už motinas, Aušros Vartų parapijos parapijoje.

4 val. 30 min. įvyks viešas minėjimas D'Arcy McGee mokyklos salėje, kampas Bleury ir Pine Ave.

Pasikviesime įvyks p. m. Berna tavinėse-joninėse mokyklos mokymais valdys o pavėksis valdys su dainomis, dainavimais ir šokiais.

Visuomenė kviečiama kuo skaitlingiau dalyvauti.

Salės ir kitoms išlaikoms pa uogai, įžanga 50 ct.

Šeštadieninė Lietuvių mokykla.

BUS LIETUVISKI FILMAI.

Tai proga, kokios daugiau nepasitaikys, nes iš New Yorko specialiai atvyksta su o filmais p. motuzas. Tai bus ne tik tremties, bet ir nepriklausomos Lietuvos gyvenimo vaizdai ir faktai. Emigrantams, arba tremties jaunimui, pirmą kartą savo gyvenime pamatys nepriklausomą Lietuvą, jos gamtą, žmones. Filmai bus rodomi Montrealy gegužės 30 — 31 dienomis. Sekite „Nepr. Liet.“ skelbimus.

LIETUVIŲ CHORAS,

St. Gailevičius vedamas, gegužės 1 d. dainavo Plateau salėje, Neokanadičių organizacijos rengiamame Montrealyje ar joje vyksiančiame koncerte.

JŪROS SKAUTŲ VAKARAS

Gegužės 10 d., šeštadienį, Montrealyje lietuvių jūros skautai-tės ruošia didelį pavasario

REIKALINGAS prityręs prosytojas valyklai.

Nuolatinis darbas. Kreiptis tel. WA 6655

PARDUODAMAS biliardo biznis — 6 dideli stalai — \$ 6.000.

Teirautis vietoje 1633 St. Antoine St., Montreal, arba telefonu FI 0559.

ISNUOMOJAMAS saulėtas kambarys (nuo 1 gegužės).

6920 Monk Blv., Ville Emard. Telef. HE 4114.

ISNUOMOJAMI 2 kambariai šeimoms be vaikų.

Kambariai su naujais baldais. 637 Vitre St. West, netoli Centrinės geležinkelio stoties.

Tel. UN 6-6145.

VAIKŲ DARŽELIS

atidaromas „NL“ kaimynystėje. Teirautis telefonu: HE 3119.

ISNUOMOJAMAS KAMBARYS.

Kreiptis po 6 val. vakaro 3579 Hochelaga.

KAMBARIAI.

Rosemount, St. Michel raje (netoli Jean Talon gatvės) nuo gegužės 1 d. išnuomojami atskiri kambariai su visais patogumais. Galima naudotis nėmis. Jis išlošia kelionę. virtuve. Teirautis tel. GR 0345. Nors ir ilgoka po 12 val.

Nepaprastas Pavasario Balios

LAS Montrealy skyrus, gegužės 3 d., 8 val. vakaro, gražioje ir moderniškai įrengtoje Montrealy Policijos salėje, trečiame aukšte Doca Building, 1474 St. Catherine St. E., tarp Papeneu ir De Lorimer gatvių, ruošia NEPAPRASTĄ PAVASARIO BALIŲ.

Pagrindinė balios programos dalis — rinkimas gražiausios Montrealy lietuvių (ponios ar panelės), kuri teiks ir tą balių atsilankyti. Rinkimus atliks visi balius dalyviai, o kandidatus visos atsilankiusios moterys. Veikiant skrajojantiems paštui, rinkimai bus praversti taip, kad moterys savo kandidatavimo visai nepastebės. Išrinktajai gausi užduotis yra paskirta labai vertinga ir GRAŽI DOVANA.

Šokiams grieš ir svečius savo gražia muzika linksmins BROLIŲ LAPINŲ KAPELA „LITUANICA“. Ištaigingos salės moderniškai įrengtame bufete bus galima gauti įvairių gėrimų ir užkandžių.

Įėjimas tik 1 dol.

Visus tautiečius kviečiame į gražiausią Montrealy salę, jaukiai praleisti šeštadienio vakarą ir pamatyti grožio karalienės karūnos laimėtoją.

LAS Montrealy skyrus Parengimų Komisija.

BOLESŁAW BIELSKI

SEAGRAM

ATSTOVAS

MALONIAI PATARNAUJA PERKANT LIKERIUS

VISOMIS PROGOMIS.

MA 5271

Montreal

1430 Peel St.

E. KARDELINEN MUKIKOS STUDIJA PASIRODO VIEŠAI.

Pereitą sekmadienį (27.IV.) lietuviškoji visuomenė turėjo progos pirmą kartą išgirsti E. Kardehenės muzikos studijos mokinių skambinimo ir dainavimo.

Nepaisant to, kad dėl koncerto išvakarėse, įvykusio „N. L.“ baliaus, daugelis gal dar jautėsi nepailsėjęs, „D'Arcy McGee“ salė buvo pilna publikos.

Koncerto įžangai, p. Kardehenės publikai paaiškina, kad pagrindinis šio koncerto tikslas esąs daugiau auklėjamojo po būdžio, t. y., siekiama jaunus solistus pripratinti prie scenos ir prie gausios publikos, nes, jos nuomone, ne tik jaunas debiutantas, bet ir įgudęs scenos aktorius — profesionalas, susidūręs akis į akį su pilna sale publikos, daugiau ar mažiau nervi nusi.

Jam būtina išmokyti valdytis, kad sugebėtų parodyti visą savo pajėgumą, kurį jis faktinai turi. Be šio pagrindinio tikslo, sako p. Kardehenė, būsimieji solistai, iš kurių gaus būti žymių muzikų, turi išmokyti ir smulkių techninių dalykų, mo publikai, savo judesių kontroliavimui ir tt.

Turint galvoje visa, kas anksčiau pasakyta, sako p. Kardehenė, vertėtų būti atlaidiems ir per daug nereaguoti į galimus debiutantų suklydimus.

Po tokio įžanginio p. Kardehenės žodžio ir prasideda koncerto I dalis. Ją pradeda solistės p. p. Mašalaitė ir Zemelytė Gounod „Ave Maria“ duetu.

Po to į sceną vienas po kito išeina pianistai-ės, pradedant jauniausiais (su 1 mėnesio) mokslu ir baigiant pažengusiais (7 mėn.): Narvydas Barčauskas, Filomena Petronytė, Povilas Meškinis, Judita Stanilytė, Kimas Keturka, turintis simpatingą balsą Gina Butkutė (dain.), Aldona Gaurytė, Rimgaudas Urbonas, gerai įsi jausdamas kolaratūron linkusi Jacqueline Buck (dain.), Vitolis Šipelis ir Aušra Lukoševičiūtė. Kiekvienas iš jų atlieka po porą dalykelių iš išeito kuro arba specialiai koncertui pa

nakties nusitęsę nuotaikingas vakaras, bet pasibaigė labai gražiai. P. L. Girinis padėjo svečiams už atsilankymą.

Vyr. šeimininkės, p. Ottienė ir p. Pakšienė su gausia poniu ir mergaičių taika, gražiai paruošė užkandžius ir labai gražiai aptarnavo svečius. Linkėtina, kad ir daugiau panašių, kultūringų rengimų būtų ruošiami pas mus.

Dalyvis.

VEDYBINIS SKELBIMAS.

Lietuvaite, turinti nedaugiau 36 metų, atsiliepkite vedybų tikslu. Pageidauju foto, kurį reikale gražinsiu. Paslaptį garantuoju.

Rašyti: V. Petkus, 221 Queen St., Sudbury, Ont., o. c. Germain Bougie.

Po vaidinimo bus šokiai. Rengėjai.

PAVASARINIAI ŠOKIAI — WELLANDE

Š. m. gegužės mėn. 10 dieną (šeštadienį) Wellando A. L. O. K-tas rengia Polish Hall (lenkų salėje) Ontario Rod. Welland, Ont.,

PAVASARINIŲ ŠOKIŲ VAKARĄ.

Gros europietiška muzika, įvairių gėrimų bufetas, moderniškai užkandžiai. Salė atdara 6 val. po pietų, orkestras nuo 7 val. p. p.

Wellando ir apylinkių lietuvių kviečiami mirtuose šokiuose dalyvauti.

Wellando ALOK-tas.

P. S. Be to, Wellando ALOK rengia: š. m. gegužės mėn. 24 d. (šeštadienį) Slovakų klubo patalpose Hagar St., Welland, Ont., Koncertą-vakarą.

Š. m. birželio mėn. 15 d. tuojau po lietuviškų pamaldų išvežtųjų į Sibirą paminėjimą.

Š. m. birželio mėn. 21 d. šeštadienį, tradicinė Wellande „Joninių Gegužinė. Ungarų Prk., Pr. Robinson Rd.

TORONTO

TORONTO APYL. LIETUVIŲ ŽINIAI.

Apylinkės rinkėjų sąrašai: Automatiškai užgavo ir vaiko ve jau sudaryti, bet apie 200 asmenų dėl trūkumo asmeninių duomenų, gimimo datų ir adresų, kol kas dar neįtraukti į rinkėjų sąrašus. Prašome visus jau dabar pasitikrinti rinkėjų sąrašus, o kurie dar neįsiregistravę — skubiai registruotis. Rinkimų laikas artėja, gegužės 24 d. 1952 m. Nė vienas sąmoningas lietuvis-vė negali likti už rinkimų ribų, neatlikęs savo tautinės pareigos, taipogi labai svarbu ir renkamesiems, kad jie jaustų už savo pečių visos lietuviškos visuomenės masinį svorį, teikiantį drąsą ir pasitikėjimą sunkiame atstovavimo darbe.

Informacijos ir registracijos būstinė p. J. Jurksaičio rūbų krautuvė, 921 Dundas St. W., Toronto. Tad visi pasitikrinkime, papildykime trūkstamas žinias ir neįsiregistravusieji, tuojau įsiregistruokime.

Toronto ALOK Prezidiumas.

SUSIRINKIMAS INŽINIERIŲ

Balandžio mėn. 25 d. liet. parapijos salėje įvyko PLIAS (Pasaulio Liet. Inž. ir Arch. S-gos) Toronto sk. narių metinis susirinkimas, kuriame buvo išrinkta nauja valdyba iš šių asmenų: J. Siūžio, J. Dragasiaus, V. Balsio, P. Čeponio ir A. Ciplijausko.

Atstovu į š. m. įvykstantį Cikagoje inžinierių suvažiavimą išrinktas J. Šližys. Apie skyrinias veiklą pranešimą padarė neseniai atvykęs iš Brazilijos p. Slenys, kuris nuo 1934 ir 1945 m. gyveno Persijoje ir ten dirbo kaip kontraktorius, vykdydamas geležinkelio tiltų ir autostradų statybas, kurių objektų vertė siekė po keletą milijonų dol. Apie savo sumanymus Kanadoje p. Slenys pažadėjo papasakoti kiek vėliau ir ta proga užkvietė visus liet. inžinierius būti jo svečiais.

UŽMUŠĖ

Šeštadienį, balandžio 26 d. pravažiuojančios automatinės buvo užgauta ir vietoje užmesta p. Mikalauskienė.

Algimantas Mikalauskas su šeima atvyko į Kanadą 1948 m. Jie gyvena farmoje, netoli Vienos, Ont. provincijoje. Neįlaimės dieną Mikalauskienė buvo išėjusi su savo 7 savačių su neliu Gedimynu aplankyti kaimynų. Ji, stumdama vaiką vežimė, ir kita moteris bei vie bei Bronislava Kačiulienė ir na mergaitė kalbėdamas ejo anūką Kęstutį tolimoje Argento autostrados No. 19 pakraščiu.

Velionė buvo, prieš kelis metus mirusio, kompozitoriaus Vanagaičio sesuo ir advokato Olio, Amerikos Respublikonų partijos veikėjo, tolima giminitė.

Ji paliko liūdinčias duktermynę. Ji, stumdama vaiką vežimė, ir kita moteris bei vie bei Bronislava Kačiulienė ir na mergaitė kalbėdamas ejo anūką Kęstutį tolimoje Argento autostrados No. 19 pakraščiu.

„L. L.“

NEPRALEISKITE PROGOS

Š. m. gegužės 3 d. 7 val. vakaro žinomoje, erdvioje U. N. F. auditorijoje 297 College St. Toronte įvyksta

PAVASARIO BALIUS.

Šokiams gros geras orkestras, veiks Bufetas su stipriais ir gaivinančiais gėrimais ir užkandžiais, bus gėlių šokis ir kitos pavasariškos staigmenos.

Jaunimas ir plati lietuviška visuomenė maloniai kviečiama jaukiose, erdviuose patalpose linksmai ir maloniai praleisti laiką.

„L. L.“

Kalbinė pagalba teismuose, ištuokos, nuosavybės perleidimo ir kitose transakcijose. — Imigracijos (darbo, buto garantijos), pilietybės, paskolų parūpinimo, civilinės metrikacijos ir kiti reikalai. — Atstovavimas įstaigose. — Dokumentų patvirtinti vertimai, nuorašai ir fotokopijos. — Visokeriopos informacijos. — Lietuvių interesus gina prityrę specialistai, studijavę Amerikos ir Europos universitetuose.

UŽEIKITE ARBA PARASYKITE MŪSŲ BIURUI.

JONAS J. JUŠKAITIS

907 Dundas West, Toronto, Ont., Canada, Tel. PL 4880

DĖMESIO!

Norintiems pirkti arba parduoti namus, krautuves, restoranus ir tt., mielai tarpininkauju. Nemokamai suteikiu įvairias informacijas, parūpinu tinkamomis sąlygomis paskolas.

Mes turime namų pardavimui įvairiomis kainomis ir daugiausiai lietuvių mėgstamose rajonuose bei g-vėse. Jūsų patarnavimui

JUOZAS KAŠKELIS

Telf.: WA 2646; WA 2647; WA 2648

R. TESLIA REAL ESTATE & INSURANCE BROKER

575 Queen Str. W. (prie Bathurst str. antras aukštas) TORONTO.